

Vaduguns

Otrdiena ● 2018. gada 14. augusts

CENA tirdzniecībā 0,68 EUR

“Kapulejās” Tilžā

4.

Īsziņas

Vēl var reģistrēties uz svēto Misi

Reģistrācija uz pāvesta Franciska vadito svēto Misi 24.septembrī noslēgsies tieši pēc desmit dienām – 19.augstā. Reģistrēties vēl arvien iespējams visās katoļu draudzēs, kā arī interneta mājaslapā www.pavestsLatvija2018.lv. Reģistrēties iespējams arī Aglonā pie “Radio Marija Latvija” telpās (bazilikas labajā pusē būs pāvesta Franciska vizītes informācijas centrs, kurā brīvprātīgie ikvienam, kas vēlēsies, palīdzēs pierēģistrēties uz svēto Misi 24.septembrī). Tāpat tur būs iespējams saņemt atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem.

Izlozēti sarakstu numuri

Pagājušās nedēļas nogalē Saeimas nama Sarkana jā zālē izlozēja 13.Saeimas vēlēšanām reģistrēto deputātu kandidātu sarakstu numurus: 1. – “Latvijas Kriev savienība”; 2. – “Jaunā konservatīvā partīja”; 3. – “Rīcības partīja”; 4. – Nacionālā apvienība “Visu Latvijai!”- “Tērvzemei un Brīvībai/LNNK”; 5. – “Progresīvie”; 6. – “Latvijas centriskā partīja”; 7. – “LSDSP/KDS/GKL”; 8. – “No sirds Latvijai”; 9. – “Saskaņa” sociāldemokrātiskā partīja; 10. – “Attīstībai/Par!”; 11. – “Latvijas Reģionu apvienība”; 12. - “Latviešu nacionālisti”; 13. – “Jaunā Vienotība”; 14. – “Par Alternatīvu”; 15. – politiskā partīja “KPV LV”; 16. – “Zaļo un Zemnieku savienība”.

Mūsējiem joprojām neveicas

11.augustā “komanda.lv” 1.ligas spēlē Balvu Sporta centra futbolisti ar 1:9 piekāpās “RTU FC”, bet 18.augustā plkst. 16.00 Daugavgrīvas vidusskolas stadionā cīnīsies ar futbola komandu “JDFS Alberts”.

Volejbolisti finiša taisnē

14.augustā plkst. 18.00 pludmales volejbola laukumos pie Balvu ezera turpināsies Balvu novada čempionāts pludmales volejbolā (grupas: meistar-klase, sieviešu, tautas, veterānu). Savukārt apbalvošana paredzēta 21.augustā.

Nākamajā
Vadugunī

● No paaudzes paaudzē
Dzīmītas stāsts

● Katrs var kļūt par lideri
Saruna ar iekšējās izaugsmes
treneri Egilu Purviņu

Skaistais simbols. Precīzi izmērit šalli ir grūti, taču lēš, ka tā pārsniedz simts metru garumu. Posmiņi sakombinēti atbilstoši visu četru gadalaiku noskaņai un glīti sašūti kopā. Katrs gabaliņš ir ilgāka skata vērts, jo darināts ar mīlestību un izdomu. Tur ir adjumi, tamborējumi, izšuvumi ar pērlītēm, skaisti raksti un krāsu salikumi. Šalli izmantos noformējumam un glabās.

Simboliskā šalle Tilžā ir gatava

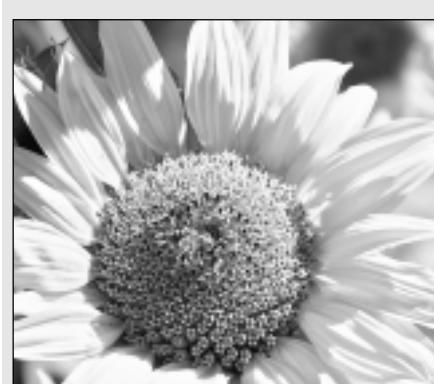
Maruta Sprudzāne

Jau šī gada sākumā Tilžā zināja, ka ar daudzu iedzīvotāju atbalstu kopīgi darinās 100 metrus garu šalli. Tā būs dāvana, sagaidot Latvijas simtgadi, un arī apliecinājums, ka ikviens no mums ir maza daļīja Latvijas. Lielais darbs ir paveikts, un rezultāts – krāsains, skaists un simbolisks.

Akcija aizsākās jau ziemā ar Tilžas internātpamatskolas meiteņu adjumiem mājturības skolotājas Ligas Gustes vadībā. Meitenes Sintija, Arina, Anda, Amanda, Anna Marija, Elvita, Regīna un Jolanta katrā bija izvēlējusies sev tīkamāko krāsu un ar skolotājas atbalstu cītīgi adīja. Pavisam skolai bija jānoada 30 metru garš šalles posms. Akcijā iesaistījās arī pedagoģi un darbinieki ar rokdarbnieku prasmēm. Tagad zināms, ka dalībnieku atsaucība bijusi liela, jo savu roku šalles tapšanā

pielika 95 dalībnieki, un ne tikai vietējā pagasta ļaudis, bet arī no Balvīem, Briežuciema, Bērzkalnes, Krišjāniem, pat no tālās Anglijas. Savus rokdarbus iesūtīja dažāda vecuma, dažādu profesiju rokdarbnieki, starp kuriem visčaklākās bijušas rokdarbu pulciņa “Mežgīš” pensionētās meistares no Balvīem. Uzdevums bija katram dalībniekam noadīt, notamborēt vai arī citā tehniskā izveidot 30x30 centimetrus lielu posmiņu sev tīkamās krāsās. “Mežgīš” iesūtīja 110 šādus kvadrātus.

Pirma reizi šalli apskatei izlika pagasta svētkos. Tagad tā būs skatāma pagastmājas telpās, tikai jāuzliek uz lielas spoles, lai to ērtāk tīt un redzēt. Pagasta kultūras pasākumu organizatorē Daiga Lukjanova ir gandarīta par kopējo veikumu. Simboliskā šalle ļāvusi izpausties katram, kurš to vēlējies, lai cik gadu viņam arī nebūtu.

Labi
audzi-
nātas
bites!

7. lpp.

Piedalās
“Muižnieku
turnīrā”.

6. lpp.

Līdz LATVIJAS
simtgadei
96 dienas!

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Šodienas laikrakstā rakstām par tēmu, ko ierosināja Balvu iedzīvotāji. Bija zvans no Celtnieku ielas cilvēka, kuram bija svarīga atbildē, kad beidzot sāksies solitie darbi, lai saņemtu ūdensvada un kanalizācijas pakalpojumus. Faktiski viņš runāja arī pārējo mājsaimniecību vārdā, jo jautājums aktuāls visiem tur dzīvojošajiem. Pēc vairākiem gadiem darbi beidzot sākušies, un šis ielas iedzīvotāji, tāpat kā arī citviet pilsētā, var plānot vajadzīgos tehniska rakstura risinājumus, lai pieslēgtos tīkliem. Protams, viņi ir priecīgi. Konkrētais stāsts liek aizdomāties par pašu cilvēku tālredzību un uzņēmību, lai pastāvētu uz savu prasību. Viņi diskutēja, rakstīja iesniegumu, vāca parakstus. Galu galā to var raksturot kā līdzdalību sabiedrisko procesu virzīšanā un attīstībā, paužot savu nostāju un prasību. No tā var mācīties arī citi.

Dzīve patiešām iet uz priekšu, mainās, un arī mūsu mazpilsētā notiek sadzīviska rakstura uzlabojumi. Lai gan, protams, ne visur un ne visiem. Joprojām te ir un būs ielas ar privātmājām, kur par savām tualetēm un noteikūdeņiem māju īpašniekiem jārūpējas pašiem. Balvu novada pašvaldības piesūtitajās atbildēs rakstīts arī šāds teksts: "Jūsu nekustamā īpašuma adrese neietilpst to skaitā, kuras tiks nodrošinātas ar iespēju pieslēgties centralizētajam ūdensvadam un sadzīves kanalizācijai..." Varbūt kaut kad tas arī notiks.

Latvijā

Vairāk nekā 20 izsaukumu par vēja radītiem postījumiem. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) līdz svētdienas pievaka iepriekšējās 25 izsaukumus saistībā ar vēja radītiem postījumiem. Pārī šie izsaukumi saistīti ar nolūzušiem kokiem, kas aizķērso brauktuvēs. Svētdienas pievaka rēķināgādes traucējumi bija aptuveni 4000 klientu visā Latvijā. Lielākie elektrotīkla bojājumi reģistrēti Kandavas, Tukuma, Saldus, Jelgavas un Dagdas novadā.

Valodas jautājumā redzama vēlme izpatikt uzņēmējiem. Valsts pārvaldē brīziem ir redzama vēlme valodas jautājumā izpatikt uzņēmējiem, ārvalstniekiem un investoriem, dodot papildus brīvības, - atzinis Valsts valodas centra direktors Māris Baltiņš.

Neļauj uznest mastu ar Latvijas karogu. Franču policija vasaras kāpšanas sezonas laikā apturējusi pārdrošu Latvijas alpīnistu grupu, kura Eiropas augstākajā virsotnē gribēja uznest 10 metrus augstu mastu ar Latvijas karogu. Franču žandarmi tā rikojušies ciema mēra uzdevumā, kurš ekspedīciju nosaucis par pārdrošu un neapdomīgu. Alpīni vēlējušies atzīmēt gaidāmo Latvijas simtgadi un uzstādīt Ginesa rekordu.

Arvien izteiktāk trūkst darbaspēka. Darbaspēka pieejamība pārtikas ražotājiem kļūst arvien aktuālāka problēma un visvairāk trūkst tieši mazkvalificētā darbaspēka, atzinis konditorejas un uzkodu ražotājās. Darbaspēka pieejamība vienmēr bijis izaicinošs jautājums, īpaši uz tādām specifiskām profesijām kā pārtikas tehnoloģijas un inženieris. Daudzi pārtikas ražotāji sapratuši, ka joti svarīga ir darbinieku apmācīšana uzņēmuma iekšienē. Daudz ciešāk norit sadarbība ar izglītības iestādēm. Problema kļūst vēl aktuālāka, jo cilvēki aizbrauc, arī kvalificētās darbaspēks.

Laima Vaikule nebrauks uz Krimu. Dziedātāja Laima Vaikule paziņojuši, ka nebrauks uz Krimu, lai arī kāds honorārs viņai tiktū piedāvāts. To dziedātāja pateikuši preses konferencē pirms koncerta Ukrainā, Odesā, atbildot uz kāda žurnālista jautājumu. Krievijā un Krimā šāds paziņojums izraisījis sašutumu. Viņa izteikusi pārdomas, ka šodien jaunajiem māksliniekiem izcīnīt atpazīstamību ir vieglāk: "Papēm, uzfilmē telefonā video un izliec savu radošumu internetā. Agrāk pat sapņot par to nevarēja!"

Skaistulis Andrupenē. Iedzīvotāja Anastasija Sproģe dalījusies ar fotoattēliem, kuros redzams no skābarības ruļļiem radīts milzīgs lācis, rotāts ar sarkanu tauriņu, veltītu Latvijai simtgadei. Šis skaistulis, kā viņa ziņo, satikts Dagdas novada Andrupenē.

(Ziņas no portāliem www.delfi.lv un www.tvnet.lv)

Skolu dzīve

Gatavojas jaunajam mācību gadam

Lai arī šķiet, ka vasara vēl pašā plaukumā, kalendārs liecina ko citu – atlikušas nepilnas trīs nedēļas līdz jaunajam mācību gadam. Kā stāsta pašvaldībās, mācību cēlienam pošas netikai skolēni un skolotāji, bet arī mācību iestādes.

Vērtēs vadītājus, apmeklēs skolas

Balvu novada izglītības iestādēs, kā informē Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Inta Kalva, vērienīgākie remontdarbi, kas līdz septembrim vēl nebeigties, notiek Balvu pamatskolā un Balvu Valsts ģimnāzijā, kur uzsākts projekts "Vispārējās izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana". Abām skolām ieplānotajiem darbiem atvēlēti 3 29004, 65 eiro. Ar šiem līdzekļiem, piemēram, pamatskolā varēs sakārtot sporta lauku, kanalizācijas sistēmu un ventilācijas darbus, sporta zāli, veikt telpu remontu, inženiertīku pārbūvi telpās, izremontēt četrus kabinetus u.c. Arī ģimnāzijas ēkā plānots telpu remonts, sporta laukuma, elektrības un ventilācijas sistēmas sakārtošana, un izveidotus telpas metodiskā centra vajadzībām. Savukārt no Eiropas struktūrfondiem tiks veikta pirmsskolas izglītības iestādes "Ieviņa" siltināšana. Līdz augusta beigām plānots pabeigt eiroremontu Krišjāņu skolas ēkā, kurā turpinās darboties pirmsskolas grupiņa. Savukārt pārējās novada izglītības iestādēs notiek kosmētiskie remonti, lai sapostu skolu kārtējam mācību gadam.

Vai ar septembri izglītības jomā gaidāmas kādas izmaiņas? "Izmaiņas, protams, būs. Atklāts, piemēram, paliek jautājums par Tilžas internātpamatskolas likteni. Visu vasaru par šo jautājumu, kā saka, turu roku uz pulsa. Uz šo skolu pieteikušies vairāk nekā 90 bērni, kas nav maz. Izglītības, kultūras un sporta pārvaldē daudz arī strādājam pie izglītības stratēģijas, gribam izveidot savu redzējumu par izglītību," skaidro I. Kalva.

Balvu un Baltinavas novados no 20.augusta līdz 1.septembrim notiks izglītības iestāžu vadītāju vērtēšana saskarā ar normatīvu prasībām un arī skolu pieņemšana. 29.augustā Kubulu kultūras namā notiks Balvu, Baltinavas un Rugāju pedagoģu konference "21.gs. izglītība: skola, skolotājs, pārmaiņas". Tā kā pašvaldībai izveidojusies laba sadarbība ar Latvijas Universitāti, tad gaidāmi ciemos lektori, kuri runās par jauno saturu pirmsskolas, pamatskolas un vidusskolas izglītībā. Kā ikkatru gadu, izskanēs arī priekšnesumi, sveicieni un pateicības.

Ģimnāzijā modernizēs mācību vidi

Viljakas novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Inese Circene informē, ka vislielākie darbi notiks Viljakas Valsts ģimnāzijā – izmantojot projekta līdzekļus, plānots realizēt projektu "Modernizēt mācību vidi Viljakas Valsts ģimnāzijā". Šis projektu konkursā paredzēja inženiertīku izbūvi

Top krājumi ziemai. Stacijas pamatskolā šogad skolas kopgaldu pilnībā plāno nodrošināt ar pašaudzētiem burkāniem, bietēm, sīpoliem un kartupeļiem. "Lepojamies ar savu tradīciju – aizvien uzturam skolas dārzus, kur šī gada raža būs patiesām ļoti laba. Skolas pavāres jau sagatavojušas

Foto - no personīgā arhīva

dažādu ogu sulas un biezeņus, augu tējas, marinēto gurķu burkas jau pārsniedz 100! Priecājamies, ka vecāki atbalsta mūsu centienus dārzu uzturēšanas un kopšanas darbos iesaistīt arī skolēnus," saka direktore Ruta Bukša. Skolā šovasar iekārtota ventilācija dabaszīnu kabinetā, tehniskie darbinieki saviem spēkiem remontē zēnu mājturības kabinetu. Visos mācību kabinetos izkrāsotas grīdas, izremontēts internāta koridors.

un pārbūvi tikai 25% apmērā, taču Viljakas Valsts ģimnāzijai pilnībā ir jāatjauno ventilācijas, apkures, ūdensvada un kanalizācijas sistēmas, jāveic elektroapgādes un vājstrāvas sistēmas atjaunošana, ēkas fasādes atjaunošana un jumta nomaiņa, kas ir neattiecīmīgie izdevumi šajā programmā. No ERAF piešķirtā finansējuma atjaunos Viljakas Valsts ģimnāzijas mācību telpas, iegādāsies mēbeles mācību kabinetiem, informācijas tehnoloģijas mācību procesa nodrošināšanai un reģionālā metodiskā centra darbībai, kā arī izremontē sporta zāli. Šajā mācību gadā ģimnāzijas audzēknji mācīsies pamatskolas telpās, kabinetu jau ir sadalīti, mācību procesu tas netraucēs.

Pārējās novada izglītības iestādēs turpinās iesāktie kosmētiskie telpu remonti, Rekavas vidusskolā ir plānots kapitālremonts internāta telpās. Par aktualitātēm jaunajā mācību gadā pedagogus informēs konferencē, kas notiks 27.augustā Viljakas kultūras namā.

Patraucēja lietus

Simtgades zaļumballe nodejota

Ingrīda Zinkovska

Sestdiens, 11.augustā, dejoja vai visā Latvijā - simts dienas pirms valsts svētkiem Latvijā un citviet pasaulē notika simtgadei veltītās zaļumballes vairāk nekā 150 norises vietās, tostarp arī mūspusē.

Zaļumballes to norises vietās Ziemeļlatgalē bija pieteikuši kultūras darbinieki Rugājos, Viljakas novada Žīguros, Baltinavas novada Baltinavā, Balvos, Balvu novada Krišjānos. Romantiskās dejas zem zvaigžņotām debesīm gan patraucēja lietus, lai gan tie, kas vēlējās dejet, dejoja. "Ja ir vēlme dejet, lietus īpaši netraucē," apgalvoja arī Lilija un Artis Brieži, vieni no pirmajiem zaļumballes apmeklētājiem Rugājos. Pasākumā bija gādāts par īpašu noskaņu un noformējumu. Pie ieejas parkā bija uzstādīti skaisti goda vārti kā kādreiz zaļumballēs. Uz galda novietoti ziedi (kā ziedu sievas darbojās B.Saulīte un N.Burķite), ko apmeklētāji varēja viens otram pasniegt, darbojās Amora pasta, kur katrs varēja uzrakstīt vēstulīti uz īpaši sagatavotām atlātnītēm un nodot pastniekam. "Īpašais zaļumballes rekvizīts bija baltais moskvīčs, pie kura daudzi apmeklētāji labprāt fotografējās. Mašīnas īpašnieks Gatis Kukurāns labprāt atsaucās aicinājumam un šo auto atgādāja uz balli," pastāstīja Rugāju novada Kultūras nodalas vadītāja Gunta Grigāne.

Baltinavā pirms zaļumballes notika sporta diena, kurā novada iedzīvotāji sacentās gan pludmales volejbolā, gan zoles turnīrā, gan dambretē un citos sporta veidos. Neraugoties uz laika apstākļiem, sacensību dalībnieki un citi jaunieši bija vieni no aktīvākajiem balles apmeklētājiem, kaut arī brīziem lietus gāza kā no spaīra. Balle, kurā spēlēja "Vigars un Vladimirs",

G. Grigāne foto

Īpašais zaļumballes rekvizīts. Rugājos īpašais zaļumballes rekvizīts bija balts moskvīčs, pie kura daudzi apmeklētāji labprāt fotografējās.

parka estrādē sākās ap desmitiem, tieši tajā laikā arī sākās lietus. Lietus, protams, stipri ietekmēja balles apmeklējumu. Taču viens no muzikantiem internātā raksta, ka īpaši pateicīgs ir tiem nedaudzajiem, kuri, spītējot lietumam, izturēja līdz balles beigām.

"Krišjānos tauta bija gatava ballēties, bet laika apstākļi ieviesa savas korekcijas," informē pagasta kultūras dzīves organizatore Inese Kalniņa. Lietus dēļ zaļumballe notika nevis zaļumos, bet tautas namā. Ballētājiem spēlēja grupa "Pie letes" no Rīgas. Kultūras dzīves organizatore ievērojusi, ka balli apmeklēja pat Zahāru un Ķerānu ģimenes no Balvu pagasta. Dejas ilga līdz trijiem rītā, bet ap pusnakti uz "Balto valsi" tika aicināti pagasta pilngadnieki, kuriem šajā dienā bija Pilngadības svētki.

Kā vērtējat Saeimas vēlēšanām pieteikto lielo deputātu kandidātu un sarakstu skaitu?

Viedokļi

Katrs grib būt par mazo karalīti

JURIS BOLDĀNS, pensionārs, bijušais politiķis

Nemaz nav labi, ka 13. Saeimas vēlēšanām iesniegti tik daudzi kandidātu saraksti. Lai arī kāds varbūt priečājas, ka tauta it kā ir sarosījusies un vēlas kaut ko mainīt. Sadrumstalotība neko labu nedod, tā tikai rada liekas grūtības vēlētajiem, jo būs grūti ievēlēt labus kandidātus. Diemžēl mēs, latvieši, nevaram sanākt kopā un apvienoties,

jo katram ir savas ambīcijas, tādēļ katrs dibina savu partiju un Saeimas vēlēšanu sarakstu. Uzskatu, ka ne visi šie saraksti ir nopietni nemami vērā. Ja partija var savākt 100 cilvēkus, tad to vēl varētu uzskatīt par dzīvotspējigu politisko spēku. Ja tā ir daudz mazāka, vēlētājam rodas jautājums - vai tā ir uzskatāma par vērā nemamu? Vēl sliktāk - ja politiskā apvienība, kas sastāv no trīs, četrām partijām, nevar savākt pilnu sarakstu. Tas man nav saprotams. Domāju, ka arī domājošam vēlētājam tas nav saprotams. Taču uzskatu, ka šobrīd pastāv diezgan liela iespēja iebalsot spēcigu 13. Saeimu, jo lielajiem politiskajiem spēkiem ir labs potenciāls. Nepiekritu tiem, kuri saka, ka nav par ko balsot. Ir par ko.

Runājot par manām prognozēm, kuras partijas tiks pie varas. Ir tādi politiskie spēki, kuri sevi vairāk vai mazāk parādījuši iepriekšējos Saeimas sasaukumos. "Zaļo un Zemnieku savienība" šobrīd ir nopietni vērtējams spēks, spēcīgs konkurents citām partijām šīs Saeimas vēlēšanās. Domāju, daudzi latviešu tautības vēlētāji balsos par viņiem. Krievvalodigie visdrīzāk iestāsies par "Saskaņu". Iespējams, tās rezultāti nebūs tik labi, kā viņi paši šobrīd paredz, bet visdrīzāk "Saskaņa" Saeimā tiks. Pirms vēlēšanām

visām partijām ir raksturīgi pareģot, cik vietas Saeimā viņi dabūs. Tā, piemēram, "Jaunā konservatīvā partija" paredz, ka viņiem būs 40 vietas. Tas nav nopietni. Uzskatu, ka pirms vēlēšanām nekādi cipari nebūtu jānosauc, bet, ja vēlas, tad tiem jābūt daudz maz reāliem.

Kas attiecas uz labējiem, piemēram, nacionālo apvienību "Visu Latvijai" - "Tērvzemei un Brīvībai/LNNK", teikšu tā: kamēr viņi nebija Saeimā, šīs partijas pārstāvji bija progresīvi un aizrautīgi cīnītāji. Tikuši Saeimā, viņi pazaudeja savas nostādnes. Vienīgi Imants Parādnieks vēl cīnās par demogrāfiju un citiem sociāliem jautājumiem. Bet vairāk nekādu nacionālo nostādni vai cīnu par saviem ideāliem nejūtu. Kad -23 grādu salā viņi stāvēja pie Saeimas ēkas, nodomāju, ka šie cilvēki ir apņēmības pilni un tiešām spēs daudz darīt Latvijas labā. Tiklīdz viņus ievēlēja Saeimā, tā viss entuziasms pazuda. Negribu teikt neko sliktu, tikai konstatēju faktu.

Pats vēl pagaidām neesmu izlēmis, par kuru partiju balsošu. Ir daudz labu kandidātu, bet tieši tur tas āķis. Ja šie labie pretendenti būtu pievienojušies lielām partijām, tad varētu cerēt, ka viņi tiks Saeimā. Ja šie kandidāti ir mazas partijas sarakstā, kaut arī

viņi varētu izdarīt daudz labu darbu, viņus neievēlēs. Tikai tādēļ, ka sarakstam, kurā viņi startē, nav potenciāla uzvarēt. Nebūtu gudri atdot savu balsi par pāris labajiem kandidātiem, par kuriem jau tagad ir zināms, ka viņi netiks Saeimā. Sarakstā būtu jābūt kaut vai desmit spēcīgiem kandidātiem, lai būtu vērts par viņiem balsot. Vēlētājiem ir pamatiņi jāpiedomā, par ko viņi atdos savas balsis, lai tās vienkārši nepazustu.

Partijām vajadzētu apvienoties, bet to mēs negribam, jo katrs grib būt par mazo karalīti. Katrs grib tikt pie varas. Bet viņi nesaprot, ka, pievienojoties stipram politiskam spēkam, palielināsies arī katra sarasta dalībnieka iespējas paveikt kaut ko labu. Padomājiet paši - ja no 16 iesniegtajiem sarakstiem Saeimā tiks četri vai pieci, cik daudz vēlētāju balsu vienkārši aizies nebūtībā, tiks kaut kur pārdalītas?! Daudzi vēlētāji grib balsot par kādu konkrētu cilvēku ar pārliecību, ka viņš varētu daudz izdarīt tautas labā, bet, kad šis kandidāts netiks Saeimā, vēlētāji būs apjukumā: -Kā tad tā, es taču balsoju par vislabākajiem, bet man nekas nesanāca! Cilvēks būs vīlies un varbūt nākamreiz vispār neies balsot. Tā mēs tos vēlētājus atgrūžam.

Par mazāku skaitu, bet spēcīgākām partijām

LAURIS BARANOVSĀKS, balvenietis, politologs

Lai gan partiju ir vairāk, daudzi politiķi tās maina vai veido jaunas, balstoties uz savām iespējām tikt ievēlētiem. Tas neļauj attīstīties spēcīgām politiskajām partijām. Manuprāt, būtu jāvirzās uz mērķi, kad partiju ir mazāk, bet tās ir spēcīgākas. Lai

arī ierobežojumi politisko partiju darbībai jau radīti, domāju, tie nav pietiekami. Par to liecina fakts, ka partiju skaits, kas piedalās vēlēšanās, palielinās. Daudzām no tām reāli nav nekādu cerību iekļūt parlamentā. Stingrāks politisko partiju darbības regulējums un lielāka 'dalības maksa' kandidēšanai vēlēšanās, manuprāt, varētu likt mazajām (kurām praktiski nav iespēju tikt ievēlētām) partijām pārskatīt savus nodomus. Arī par izvēles iespējām esmu skeptisks. Tā dēvēto 'krievvalodigo' partiju flangā ir izteikti viena dominējoša partija. Droši vien ne velti ir teiciens: "Kur viens latvietis, tur divas partijas!" Vai lielāks partiju skaits nāk par labu Latvijas politiskajai videi? Domāju, nē. Teorētiski tā tam vajadzētu būt, bet praksē rodas daudzas mazas sikpartijas, kuras nevar reāli iegūt parlamentā pārstāvniecību. Domāju, partijām trūkst politiskās ideoloģijas un tās nevar skaidri atbildēt, kādas tad intereses tās aizstāv. Partijas nereti ir 'viena cilvēka' partijas, bez kuru lideriem citus partijas biedrus grūti nosaukt.

Manuprāt, šīs vēlēšanas būs visai asas. Tā dēvētajā 'latviskajā' flangā kandidē tik daudz partiju, ka visām pie galda nebūs vietas. Kā jau minēju, vajag tiekties uz mazāku skaitu, bet spēcīgākām partijām. Protams, stāšanās politiskajās partijās ir apsveicama, tikai jāizvērtē, vai tiesām nepieciešama jauņa politiskā partija. Bez pieredzes politikā arī būs grūti kaut ko ietekmēt. Savukārt, kas attiecas uz viedokli, ka galvenā motivācija tikt ievēlētam Saeimā nav rūpes par tautu, bet iegūt sev siltu vietu, domāju, var būt gan tā, gan pretēji. Šajā ziņā esmu optimists un ceru, ka lielākā daļa kandidātu vēlas kaut ko izdarīt Latvijas labā.

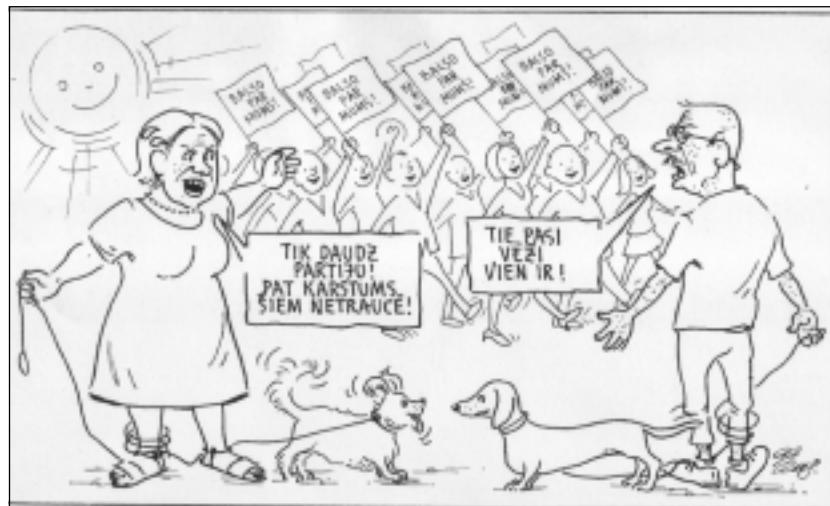
Ir bažas, ka nākamais parlaments būs stipri fragmentēts ar daudzām mazām frakcijām. Tas veicinās problēmas izveidot lemt-spējīgu valdību, kurai vajadzēs risināt jautājumus. Vairākas partijas arī norādījušas, ka viss līdz šim paveiktais vērtējams kā slikts, tomēr ar grandioziem piedāvājumiem, kā labot pastāvošās problēmas, nenāk. Ja neizdosies izveidot jaunu valdību, protams, pastāv arī Saeimas atlaišanas iespēja. Tiesa, kamēr tas nav noticis, par to labāk nedomāt. Kas attiecas uz priekšvēlēšanu agitāciju,

to visvairāk izjūtu sociālajā tīklā "Facebook". Manuprāt, tā ir jauna un pievilcīga vieta, kur var nodarboties ar agitāciju. Šajā portālā sastopamas gandrīz visas politiskās partijas. Kā jau minēju, domāju, ka politiskā cīna būs ļoti asa. Manuprāt, viiss arsenāls politiskajām partijām vēl nav izšauts un gaidāmi vēl kādi pārsteigumi.

Personīgi es dažiem politiķiem ticu, dažiem - nē. Mazāk ticu tiem politiķiem, kuriem nav pieredzes politikā. Pat neko jaunu nedomājot, šādi politiķi var atskārst, ka solītais nav izdarāms. Jebkurā gadījumā noteikti piedalīšos vēlēšanās un aicinu to darīt arī citiem! Ir teiciens: "Ja nenodarbojies ar politiku, politika nodarbojas ar Tevi!" Jāizdara sava politiskā izvēle un tad jāseko, kā solījumi tiek realizēti. Savukārt nepiedaloties vēlēšanās, nav arī pamata sūdzēties, ka kaut kas nenotiek tā, kā gribētos.

Viedokļus uzsklausīja I.Tušinska un A.Ločmelis

Re, kā!

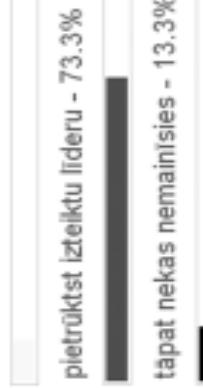

Aptaujas rezultāti "Vaduguns" mājas lapā www.vaduguns.lv

Apmeklētāju aptauja

Kā vērtējat Saeimas vēlēšanām pieteikto lielo deputātu kandidātu kandidātu kandidātu kandidātu skaitu?

galvenais, kai domā par tautu - 1.7%

Tilžā priecē zirgi un suņi

Brīvdienās ikviens interesentam bija iespēja apmeklēt zirgu sētu "Kapulejas" Tilžā, kur divas dienas sacentās labākie pajūgu braucēji Latvijas Jātnieku federācijas Latgales posma sacensibās "Balvi 2018". Atgādinām, ka tās ir vienīgās oficiālās ieskaites sacensības ar zirgiem, kas notiek Latgales reģionā, turklāt jau astoto reizi Tilžā.

Maratonā. Renāte Spirģe no Valmieras pēc lielā maratona jokoja, ka viņas ponis, salīdzinot ar zirgiem, ir suņa vērtē. "Tomēr dūša ir daudz lielāka, jo, kad zirgi nogurst, poniji sāk strādāt pa īstam," viņa pastāstīja.

Startē pirmā. Svētdien kā pirmā kombinētajā maratonā startēja zirgu sētas "Kapulejas" saimniece Larisa Klitončika ar zirgu Gordons. Viņa izpelnījās skatītāju ovācijas, jo nepielāva nevienu klūdu.

Gatavi vizināties. Skatītāji ērti jutās uz sienas rulliem, gaidot kārtējo zirgu pajūgu braucienu. Foto no kreisās: Kristiāns (3 gadi) no Tilžas, kā arī dvīņumāsas Roberta un Emīlija (arī 3 gadi) no Cēsim nepacietīgi gaidīja iespēju pavizināties ar zīrdziņiem. Dvīņumāsu mamma Agita Sirmača zināja teikt, ka bērniem ir pilni maki ar naudu. "Kad mēs varēsim braukt?" savukārt jautāja bēri.

Informē par noteikumiem. Zirgu pajūgu sacensību galvenā tiesnese Sintija Varnovska skatītājus informēja par kombinētā maratona noteikumiem: "Uz laukuma izlikti 10 vārti, no tiem 9 - šķēršļi, kas konusa veidā ir jāizbrauc braucējiem. Tāpat laukuma vidū ir arī maratona veida šķēršļi. Ko jūs redzēsiet? To, cik labi braucēji sagatavojuši savus zirgus, lai varētu izbraukt cauri vārtiem, neaizskarot un nenogāžot uz konusiem esošās bumbiņas. Ja nogāž bumbiņu, piešķir trīs soda punktus. Tāpat sportistiem jāiekļaujas noteiktā laika limitā."

Nav nepaklausīgu suņu. Latgales Sporta suņu skolas "Agility" vadītāja Natālija Zuiča no Rēzeknes sprieda, ka suņu konkūrs, atšķirībā no zirgu konkūra, ir daudz pieejamāks jeb lētāks. Taujāta, vai visi suņi ir apmācāmi, Natālija viennozīmigi uzsvēra, ka 'jā': "Maldīgi domāt, ka ir neapmācāmas suņu šķirnes. Būtiski, lai ir pacietība un mīlestība!"

Neliedz startēt citiem. Larisas un Andreja Klitončiku biedrības "Sudraba pakavī" zirgi ir tik labi sagatavoti, ka viņi neliedz sacensībās ar tiem startē arī citiem, turklāt jauniem braucējiem. Foto – Megija Sargsjane ar zirgu Gordons.

"Malacis!" Redzot sieviņas Larisas Klitončikas veiksmīgo startu, Andrejs Klitončiks neslēpa prieku, skaļi saucot: "Malacis!" Andrejs atklāja, ka viņiem "Kapulejās" ir 6 zirgi, turklāt divi no tiem – Gordons un Sidrabs – startē sacensībās.

Jauno braucēju klase. Sintija Pučkova ar zirgu Sidrabs veiksmīgi izbrauca kombinēto maratonu, nenogāžot nevienu bumbiņu. Tiesa, laika limitu nedaudz pārsniedza. Zīmīgi, ka noteikumi paredz, ka zīrdziņiem jāveic 230 metri vienā minūtē.

Sacensības beidzas pirms negaisa. Kā pēdējā kombinētajā maratonā startēja Rudite Zelča (foto) no Mednevas pagasta ar amerikānu rikšotāju. Viņas tētis Jānis lepojās, ka meita gan zirgu, gan ratus ir pati iegādājusies. "Tāpat mājās mums vēl ir divi savvaļas zīrdziņi," viņš piebilda. Rudīte maratonā nenogāza nevienu bumbiņu, tomēr arī nedaudz pārsniedza laika limitu.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Fiziska slodze arī saimniekiem. Ludmila atklāja, ka dresēto suņu paraugdemonstrējumi aizgūti no zirgu konkūra. Tāpat viņa neslēpa, ka fiziska slodze ir ne tikai četrkājainajiem draugiem, bet arī viņu saimniekiem.

Kā dzīvojam Balvos

Dažreiz ož pēc sūnu ciema

Sarunas tēma: ūdenssaimniecības pakalpojumi privātmāju sektoram Balvos

Sarunā piedalās:

AIVARS PUGEJS, pašvaldības aģentūras "San-Tex" komunālais inženieris

ALEKSANDRS SNEGOVS, Balvu novada pašvaldības saimniecības nodaļas vadītājs

LEONTĪNA ZUJĀNE, SANDIS ZUJĀNS, iedzīvotāji Balvos, Celtnieku ielā

Kādas iespējas ir nodrošināt ūdensvada un kanalizācijas sistēmas pakalpojumu padevi privātmāju sektoram Balvos un kas par šo jomu rūpējas? Kur patiesībā aiztek netiri ūdeņi un vai kādu tas uztrauc, un kāds arī kontrolē situāciju dabā? Šos jautājumus pēc lasītāju ierosinājuma centāmies noskaidrot laikraksta rīkotajā apāļā galda sarunā.

Vai Balvos ir apzināta situācija, kā faktiski izskatas šī sadzīviskā rakstura joma privātmāju sektorā?

A.PUGEJS: -Balvos strādāju kopš 2011.gada un, izvērtējot tā laika situāciju pilsētā, bija skaidrs, ka jāsāk jau ar veco tīklu renovāciju. Ūdenssaimniecības projektu pirmās un otrās kārtas darbi to arī paredzēja. Pa šiem gadiem gan valstī, gan arī Balvos ir mainījusies ekonomiskā situācija, un, ja gribam izmantot Eiropas atbalsta programmas, jāievēro zināmi noteikumi (piemēram, pašvaldībai jāgarantē, ka izbūvētie pieslēgumi būs izmantoti). Šogad Balvos ir uzsākta ūdenssaimniecības attīstības projekta trešās kārtas realizācija. Plānojot šo projektu, tika ķemtas vērā arī pašu iedzīvotāju vēlmes un iesniegumi, ko no viņiem saņemām 2015.gada rudenī un 2016.gada sākumā. Aptaujājām arī cilvēkus noskaidrojot, kādu ielu iedzīvotājiem ir aktuāls jautājums par pieslēgšanos ūdensvadam un kanalizācijai. Saprotu, ka līdzīga vēlmu apzināšana bija notikusi arī iepriekš, un, piemēram, Ķiršu un Skolas ielu iedzīvotāji savus iesniegumus bija rakstījuši pat divas reizes. Kas notika tālāk? Es kā speciālists izveidoju perspektīvo tīklu iespējamās shēmas ūdensvada un kanalizācijas sistēmas savienošanai, ar ko iepazīnās un vērtēja pašvaldības vadība, un tad arī izlēma, kādas ielas Balvos virzīt tālākai attīstībai. Ielas apsekoja un pārbaudīja iespējamību ierikot tīklu sistēmu. Ielās, kur nesen bija uzlikts asfalta segums, nolēma tās nebojāt un šos tīklus tur neierikot. Tātad priekšroka bija grants seguma ielās - Celtnieku, Ziedu, Bērzu, Pļavu, Zaļās, Kooperatoru, neliels Dārza ielas atzars un arī Miera iela, kur asfalta segums ir sliks. 2016.gadā izsludināja Būvprojekta izstrādes konkursu, pēc tam tapa projekts, un to apstiprināja. Kanalizācijas tīklu ierīkošanai daļēji līdzfinansējumu (69,63%) dod Kohēzijas fonds, bet ūdenssistēmas ierīkošana un daļēji kanalizācijas tīklu izbūve ir pašvaldības finansējums.

Daudzi pilsētā joprojām dzīvo ar sausajām tualetem un ūdeņus novada tuvējos grāvjos. Bet cik ilgi tā drīkstēs?

A.PUGEJS: -Pašvaldībai, protams, nav pietiekama finansējuma, lai visur ievilktu nepieciešamos tīkļus. Ir apbūves gabali, ir mājas ar jauniem saimniekiem, kuri vēlētos saņemt šos pakalpojumus, bet pagaidām nav iespēju. Izstrādāts un arī nosūtīts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības

ministrijai ziņojums nākamajam plānošanas periodam (2021.-2027.g.), ko es nosauktu par ūdenssaimniecības 4.kārtu. Tajā varētu plānot izbūvi ielās, kas neiekļuva projekta trešajā kārtā, kā Rūpniecības iela, Daugavpils ielas posms, Ķiršu iela, Skolas ielas posms, Mazā iela. Uzskatu, ka vajadzētu izbūvēt vēl arī nelielus atzarus, kur centrālie tīkli ir, bet nav pieslēguma vietu, lai arī tur pēc tam varētu pieslēgties atsevišķas mājas.

Notekūdeņi un vide. Kas uzmana šo saikni?

A.PUGEJS: -Runājot par mājām, kam nav paredzēts pieslēgums un acimredzot vēl kādu laiku nebūs, jāvadās pēc pilsētā pieņemtajiem saistošajiem noteikumiem "Sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas un lietošanas kārtība Balvu novadā" Nr.13/2017. Noteikumi paredz, ka iedzīvotājiem noteikūdeņi jānovada tā, lai nekaitētu videi. Ar "Ūdenssaimniecības pakalpojumu likumu" noteiks, ka visā Latvijā turpmāk būs jāapzina, jākontrolē un jāveic reģistrs, kā privātmājās notiek noteikūdeņu savākšana, novadīšana un attīrišana. Kas un kā to darīs Balvos, acimredzot noteiks pašvaldība.

A.SNEGOVS: -Noteikti tur iesaistīties uzņēmums "San-Tex" kā inženiertīklu uzturētājs un arī pašvaldība, kas ir atbildīga par visu. Līdz šim nav pieredzes, kā išti to darīt. Tad jau redzēs. Ir svarīga pašu cilvēku atbildība, ko viņi dara ar savu kanalizāciju.

L.ZUJĀNE: -Manuprāt, privātmāju sektors šajā ziņā dzīvo bēdīgi. Ne jau katrs var atlauties ierīkot bioloģisko attīrišanas sistēmu, jo tas ir dārgi. Mūsu ielā, zinu, tādās ir tikai divām mājām. Gan jau katrs izlidzas, kā prot un var, taču ne velti pilsētā ož grāvji. Daudzi joprojām dzīvo bez dušas, uzsilda ūdeni uz plīts un mazgājas. Taču šajā sausajā vasarā akas vienam otram ir patukšas. Mūsu ielā cilvēki ūdeni pat pieved.

Pastāstiet par savu – Celtnieku ielas iedzīvotāju – pieredzi uzstājot, ka jums vajag ūdensvadu un kanalizāciju.

S.ZUJĀNS: -Jau 2014.gadā rakstījām iesniegumu Balvu pašvaldībai, ka mums ir aktuāls šis jautājums. Es apstāgāju Celtnieku ielas visas mājas un runāju ar cilvēkiem, kuri būtu ar mieru atteikties no asfalta klājuma mūsu ielai, priekšroku dodot ūdensvadam un kanalizācijai. Aptuveni 70% iedzīvotāju nobalsoja 'par'. Tad sākās gaidīšana. Pēc tam Balvos nomainījās vadība, pašvaldība pievērsa uzmanību mūsu iesniegumam, sāka domāt, kur un kā varētu pievilk ūdensvadu, un beidzot tagad - 2018.gada vidū - process ir sācies.

Kas tad notiek Celtnieku ielā?

A.PUGEJS: -Šogad notika atklāts konkurss, kurā izvēlējās būvnieku –SIA "GL Konsultants", kas būvēs ūdensvada un kanalizācijas tīkls. Viņi uzsāka darbus jūnija sākumā vairākos būvprojekta posmos. Darbi sākušies Celtnieku ielā un arī Bērzu ielā, kur jau ir izbūvēts posms visā ielas garumā. Turpinās atzaru būvniecība Pļavu ielā, un šonedēļ viena brigāde sāks strādāt arī Zaļajā ielā. Tātad šīm grants seguma ielām pilsētā dota prioritāte. Celtnieku ielā trešās kārtas ūdenssaimniecības projekts jauz izveidot 26 ūdensvada un tikpat daudz kanalizācijas pieslēgumus, ko izmants 75 cilvēki, rēķinot šeit deklarējušos skaitu. Celtnieku iela ir viena

● **Ūdenssaimniecības 3.kārtas darbu rezultātā Balvos izbūvēs maģistrālos cauruļvadus kopā ar pieslēguma atzariem: jaunus ūdensvada tīklus 4786 metru un kanalizācijas tīklus 4542 metru garumā. Tiem varēs pieslēgties vairāk nekā 110 mājsaimniecības.**

● **Ja turpināsies ES atbalsta programma un apstiprinās nākamo ūdenssaimniecības projektu, tad uz jaunu tīklu izbūvi priekšdienās var cerēt arī to ielu iedzīvotāji, kur pagaidām šo iespēju nav.**

no pilsētā garākajām, un tās galā tiks uzbūvēta arī sūkņu stacija. Būvniecība šogad ritēs tik ilgi, kamēr atjaus laika apstākļi. Ja tīklu izveide nonāks līdz konkrētai mājai, tad ar īpašnieku var sākties sarunas par tālāko tīklu izbūvi un pieslēšanos.

Vai vienmēr zināms iepriekš, cik daudz māju pieslēgsies izbūvētajai sistēmai?

A.PUGEJS: -No finansējuma devēja puses ir uzstādījums, ka tīkli jābūvē ar garantu, ka tiem patiešām pieslēgsies un iedzīvotāji tos izmantis. Lai mums pēc tam nav jātaisojas, ka līdzekļi ir ieguldīti, bet atdeves nav. Vieniem iespēja ir dota, kādam arī nē. Aicinātu iedzīvotājus turēt vārdu un izmantot izbūvēto tīklu pieslēgumu. Ar iedzīvotājiem notiek sarunas par šo jautājumu. Daudzi saka, ka viņiem ir labs siks akas ūdens, tāpēc nevēlas pieslēgties centralizētai ūdens sistēmai. Taču šī vasara pierāda, ka ir problēmas. Bez tam akas ūdens kvalitāti iespaido arī noteikūdeņi blakus ielās, kur nav ierīkota kanalizācija. Tādēļ ieteiktu tomēr izmantot pilsētas ūdensvadu. Balvos ir Joti laba ūdens rezerve, ar ko varētu nodrošināt visu pilsētu.

Kas jāzina cilvēkiem, kuru ielās izbūvē sistēmu tīklus?

A.PUGEJS: -Maģistrālos tīklus un atzarus iedzīvotājiem izbūvē līdz ielu 'sarkanajām linijām', tas nozīmē - līdz cilvēka īpašuma robežai. Tālākais solis iedzīvotājiem ir vērsties "San-Tex" ar iesniegumu tehnisko noteikumu saņemšanai. Pēc tam viņi risina jautājumu, kas veiks tālāko izbūvi līdz mājai un iekšpusē. Šogad pašvaldība izdevusi saistošos noteikumus "Par Balvu novada pašvaldības līdzfinansējuma apmēru nekustamo īpašumu pieslēgšanai centralizētajam ūdensvadam un sadzīves kanalizācijas sistēmai". Ir paredzēts līdzfinansējumu piešķirt tiem pretendentiem, kuriem ūdenssaimniecības tīkli jau ir izbūvēti vai arī tos izbūvēs šogad. Finansējuma apmērs ir līdz 400 euro. Doma ir motivēt iedzīvotājus izbūvētos tīklus izmantot, jo ir nosacījums, ka divu gadu laikā pēc projekta īstenošanas jābūt maksimāli daudz pieslēgumiem.

* Turpinājums 1.lpp

ALEKSANDRS SNEGOVS:
"Pašvaldība parasti reaģē uz iedzīvotāju iesniegumiem vai ziņojumiem par kādu jautājumu. Tad sazinās ar vajadzīgo speciālistu un izvērtē problēmas būtību."

AIVARS PUGEJS:
"Mana darba pieredze liecina, ka sūdzības un ziņojumus saņem gan pašvaldība, gan "San-Tex", gan pašvaldības policija. Pašvaldības policija uzrauga arī sabiedrisko ūdens pakalpojumu sniegšanu un attiecīgo noteikumu ievērošanu. Nereti mēs dodamies kopīgā reida izbraucienā un izvērtējam situāciju. "San-Tex" nevienu nesoda, mēs varam tikai konstatēt pārkāpumu."

SANDIS ZUJĀNS, LEONTĪNA ZUJĀNE. L.Zujāne: "Loti gribētos, lai pilsēta attīstās, lai šīs jomas darbi, par ko šodien runājam, sekmētos, lai visi iedzīvotāji saņemtu ūdensspiegādes un kanalizācijas pakalpojumu. Lai mēs nedzīvotu kā sūnu ciemā."

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Skolotāji vasaras brīvlaikā

Pedagogi iejūtas muižnieku lomās

Skolu brīvlaiks tuvojas noslēgumam, un pēdējos aktivās vasaras atpūtas brīžus izmanto arī Balvu Profesionālās un vispārizglitojošās vidusskolas (BPVV) pedagogi, kuri 7.augustā Gulbenes pilsētā notikušajā "Muižnieku turnīrā" pārstāvēja Balvu muižu. Turnīra dalībnieki Inga Kaļva, Laura Zujāne, Ēriks Kanaviņš, Valija Kanaviņa, Aigars Noviks un Intars Koļcovs, piedaloties sepiņās disciplinās, izcīnīja trīs godalgotas vietas, kā arī saņēma balvu "Skaļākā komanda".

Muižnieku turnīrā, ko Latvijas Piļu un muižu asociācija rīko jau vairāk nekā 20 gadus, domubiedri no dažādām Latvijas vietām tiekas, lai slavinātu katrs savu pili vai muižu, kā arī mērotos spēkiem izveicībā, atjautībā un ātrumā. Gulbenē šāds turnīrs notika pirmo reizi.

Pasākumā, kas norisinājās Gulbenes dzelzceļa stacijas teritorijā, komandas prezentēja sevi parādot, kāpēc lepojas tieši ar savu pili vai muižu. Lai radītu senlaicīgu noskaņu, katras komandas dalībnieks tērpās krāšņā 19.gadsimta tērpā. Prezentācijās pasākuma dalībnieki atklāja daudzus interesantus vēsturiskus faktus, aicinot apciemot senlaicīgos arhitektūras objektus dažādās Latvijas vietās. BPVV komanda slavināja Balvu muižu ar saukli "Lai dzīvo!", gaisā izšaujot skolotāja Ērika Kanaviņa pašrocīgi izgatavotā lielgabala zalvi.

Pēc prezentācijām dalībnieku komandas sacentās dažādās disciplinās, demonstrējot veiklību, atjautību un izturību. Balvu muižas komanda pārliecinoši startēja trijās no tām. Ceļā uz uzvaru apsteidzot konkurentus, viņi izcīnīja 1.vietu sacensībā "Pastum, pastum, pietupies", kopīgi stumjot dzelzceļa vagoniņu. 2.vietu BPVV komanda ieguva disciplinā "Roku svars" sacensīties, kurš ilgāk rokās noturēs dzelzceļa sliedes posmu. Savukārt 3. vietu Balvu komanda izcīnīja aizrautīgā atrakciju "Kačā, kačā", komandai apvienotiem spēkiem darbinot koka rokas drezinu.

Kad sacensības bija galā, muižu un piļu pārstāvji devās uz Stāmerienu, kur viņus apturēja *laupītāji*, neatļaujot dotoies tālāk, līdz tika nobaudīta slavenā *laupītāju putra*. Pieēduši pilnus vēderus, visi turpināja braucienu tvaika lokomotīvē "Ferdinands" līdz nākamajiem apskates objektiem. Kā atzīst BPVV komandas dalībnieki, ekskursija pa Gulbenes novada pilīm un muižām izrādījās ārkārtīgi aizraujoša. "Ar interesi apskatījām senlaicīgo Stāmerienas pili, Beļavas un Lizuma muižas," pastāstīja komandas dalībniece Laura Zujāne.

Pasākums noslēdzās isti aristokrātiskā garā – ar izsmalcinātām vakariņām jaukā atmosfērā Gulbenes kultūras centrā, ko vēl baudāmāku darīja mūzikas skolotāja Arņa Grapa saksofona spēle. Vakara noslēgumā *muižnieki* startēja dažādos konkursos un dalījās iespaidos, priecājoties par iegūtajām balvām.

Pirms prezentācijas. Sapulcējušies Gulbenes dzelzceļa stacijā, muižnieku turnīra dalībnieki no Balviem prezentēja savu muižu, cenšoties ieinteresēt pārējos atbraukt un pašiem apskatīt šo vēsturisko celtni, kas glabā tik daudz noslēpumu.

Trīs uzvaras. BPVV komanda ļoti lepojas ar saņemtajām balvām trīs dažādās disciplinās.

Balvu jaunieši ceļo un mācās

Apgūst vienaudžu pieredzi Saulkrastos

Turpinot baudīt vasaru, būt kopā un izzināt jaunas lietas, kā arī izmantojot iespēju paraudzīties, kā dzīvo un brīvpārīgo darbu strādā vienaudži citās pilsētās, Balvu jaunieši kopā ar jaunatnes darbiniecēm no Balvu Bērnu un jauniešu centra (BBJC) augusta sākumā ciemojās Saulkrastu Jauniešu mājā.

Apraudzīt kolēģus piejūras pilsētā devās aktivākie BBJC jaunieši, tostarp Luīze Maksimova, Dārija Semjonova, Vladlēna Zelča, Annija Ertmane, Vadims Šņegovs un citi. Paciemojušies Saulkrastu Jauniešu mājā, lai labāk iepazītu šo Latvijas pilsētu, balvenieši devās uz ostu, kur iegriezās jaunuzceltajā saldētavā, uzkāpa uz zvejas kuģa, kā arī aprunājās ar pludmales glābējiem par viņu darba ikdienu. "Saulkrasti ir piejūras pilsēta, kas nosaka tās ipatnības un vietējo jauniešu ikdienas nodarbes. Tur, piemēram, ir populāras ar jūru un ūdeni saistītas spēles brīvā dabā," pastāstīja BBJC jaunatnes darba speciāliste Gunīta Prokofjeva.

Dienas gaitā balvenieši pildīja vairākus neordinārus uzdevumus, kas lika viņiem pamest ierasto komforta zonu. Piemēram, pārvarot kautrību, svešam cilvēkam uzdāvināt saldējumu, kā arī citus ne mazāk savdabīgus uzdevumus, kas krasī atšķiras no viņu ikdienas nodarbēm. Dažiem jauniešiem uzdevumi nešķita sarežģīti un viņi tos bez grūtībām paveica. Turpretim citiem tas izrādījās pārāk sarežģīti, tāpēc viņi saņēma speciāli izveidotu nākotnē paveicamo darbu sarakstu.

Velāk jaunieši ciemojās Skultes ostā, devās pārgājienā gar jūru, kā arī, spēlējot spēles, izklaidējās mājinieku noorganizētajā piknikā. "Pieredzes apmaiņas brauciens izdevās, jo mūsu jaunieši neformālās sarunās uzzināja par vienaudžu ikdienu un to, kā saulkrastieši cenšas to pilnveidot. Saulkrastos redzētais un uzzinātais ļaus ieviest jaunas idejas arī mūsu turpmākajā darbā," pārliecināta G.Prokofjeva.

Ostā. Ciemojoties Saulkrastos, Balvu jaunieši iepazina Skultes ostas darbu. Tā bija iespēja saskarties ar sev neierastām lietām, piemēram, apskatīt zvejas kuģi, iejet nesen uzbrūvētajā saldētavā, kā arī vairāk uzzināt par glābēju darbu, viņu aprikojumu, viņu dienām un nedienām. Vēlāk balvenieši devās pārgājienā gar jūru. Diemžēl ieplānoto ceļa posmu no Tūjas līdz Saulkrastiem lielā karstuma dēļ viņi nevarēja pieveikt.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Attīsta bioloģisko biškopību

Labi audzinātas bites!

Lielākos un mazākos tirdziņos pircējiem piedāvā nobaudīt un iegādāties saldo kārumu medu, ko cilvēkiem sagādājuši mazie Dieva kukainiši bites. Medus sezona sākusies! Neraugoties uz karsto laiku, bites šogad bijušas čaklas, tādēļ biškopji lielākoties ir apmierināti ar to darbu. Taču līdztekus medus ieguvei bišu un bitenieku dzīvē notiek arī citas lietas.

Par to, cik interesanta ir ne vien bišu, bet arī paša biškopja dzīve, nesen bija iespēja uzzināt Baltinavas novadā, kur bioloģiskajai biškopībai pievērsies jaunais biškopis EDMUNDS BUKŠS. Ieguvis gan jurista, gan agronoma izglītību, jaunietis nav devies pasaulē meklēt laimi. Palīdzot vecākiem lauku darbos, viņš pamazām savā ziņā pārņemis augļu dārzu ar ābelēm un izveidojis vīnogu dārzu, kā arī attīsta bioloģisko biškopību. Šogad Edmunds pievērsies bišu māšu audzēšanai, uzlabojot sava bišu *ganāmpulka* genofondū.

Vai bišu stropi rūķišiem?!

Edmunds bišu drava izvietota vairākās vietās, bet vispirms viņš mūs ved uz savu mežu, kur paveras savdabīgs skats - uz celmiem uzliktas daudzas mazas, krāsinās kastītes jeb stropiņi. Ir arī lielāki. "Kas tad tas? Vai bišu stropi rūķišiem?" neviļus pasprūk jautājums. Biškopis atklāj, ka rūķiši pie medus vis netiek, jo medus šajos stropos ir minimāla daudzumā. Nu, ja, nav jau arī vietas. "Tie ir nukleusi, mazi stropiņi, kuros ieliekam maziņus rāmiņus, barotavā ieļejam sirupu, ielaižam sauju bišu, lai iedzīvojas. Pēc tam ielaižam bišu māti. Viņai šeit ir vieta, kur atgriezties no tā saucamā *kāzu lidojuma*, kad viņa apsēklojas dabīgos apstākļos," saka biškopis. Biškopji audzē bišu mātes, lai aizstātu vecās, neproduktīvās, kā arī, lai veidotu jaunas saimes jeb atdaleņus. Edmunds uzskata, ka pēc otrā gada bišu māte paliek ne tik produktīva un būtībā bišu mātes vajadzētu mainīt katru gadu. Viņš turpina: "Ar bišu mātēm visu laiku kaut kas notiek, un ne jau tikai biškopja vainas dēļ, - to var mēģināt nomainīt, bišu mātes var izsprietot... Taču bišu saime, kurai nav bišu mātes, bioloģiski alkst, lai suga turpinās, citādi nekā nebūs. Katrs biškopis bišu mātes var izaudzēt pats, bet ne visi ar to vēlas nodarboties. Tie, kas orientējas tikai uz medus ieguvī, bieži vien nevelta savu laiku bišu māšu audzēšanai. Viņi tās nopērk. Nukleusos ir iespējams konstatēt, vai jaunā bišu māte ir sākusi dēt. Šogad orientējos uz savu saimju atjaunošanu, jo ziemā aizgāja postā diezgan daudz bišu. Pats Joti veiksmīgi izaudzēju bišu mātes. Arī bez medus nepalikšu, jo saimniecībā ir aptuveni 250 pamatsaimes un aptuveni 50 vēlie atdaleņi, kas izvietoti vairākās novietnēs."

Bišu māšu audzēšanu Edmunds salīdzina ar dārzkopību, kur dārznieks pats audzē stādus, lai vajadzības gadījumā ar tiem nomainītu nokaltušu ābeli vai izsalušu vīnogulāju stādu. Kad notiek kāda kībele, visu nopirkst ir Joti dārgi. Vajadzīgs arī laiks! Tagad nāk rudens, biškopim būs jātaisa revīzija arī bišu stropos, jābrākē kādas bišu mātes, citas uz ziemu jāliek vietā. Ko ieliktu, ja nebūtu izaudzētas pašam savas? Ikiens bišu īpašnieks ir atbildīgs citu biškopju priekšā par nekvalitatīva ģenētiskā materiāla pavairošanu un laišanu pasaulē. Atzīts, ka "labi audzinātas" bites ar labiem gēniem mazāk spieto, ir ražīgākas un mierīgākas. Saimnieks vairākkārt piedāvāja uzlikt galvas aizsargmaskas, lai bites neiekož. Taču tādas briesmas nejutām. Pārāk tuvu degunus nebāzām, bet bites uzvedās ļoti mierīgi.

Zagļi, kaitnieki un citi laupītāji

Redzot mežā izvietotos mazos stropiņus, painteresējāmies, vai kāds netiek nopostīts no meža dzīvniekiem, vai kāds divkājainais nepalaiž nagus. "Ir dzirdēts no medniekiem, ka šogad manīti lāči. Arī biškopju forums publicēti vairāki raksti ar foto, kur dažās vietās kēpaiņi apciemojuši bišu stropus, vairāk nodarot skādi stropam, nekā dabūjot saldumu. Taču līdz maniem stropiem nav tikuši! Diezgan liela bišu postītāja ir cauna. Pērn man pašam vairākās novietnēs paviesojās caunas. Viņas sāk grauzt stropa stūri, kamēr izgrauzīt tik lielu caurumu, ka var tikt iekšā un pastrādāt savus postā darbus," saka bitenieks.

Edmunds stāsta, ka medu un biškopības inventāru nesmādē arī zagļi. Kāds aroda brālis *Facebook* biškopju forumā darijis zināmu, ka trīs gadu laikā par viņam piederošo bišu saimju zādzību uzsāktas piecas kriminālilletas. Pēdējā - par bišu saimju zādzību ar somu polistirola stropiem, kas sagatavoti meža aveņu ziedu ienesumam.

Taču vissiltākais notikums dravā ir bišu laupīšanās, kad

Zied saulespuķes. Edmunds iesējis vien nelielu lauku, bet bitēm patīk, viņas no ziediem ievāc ne vien saldumu, bet arī ziedputekšņus. Saulespuķes ir labs nektāraugs, jo zied samērā vēlu – augustā. Kad liela daļa citu ziedu jau ir noziedējuši, saulespuķes dod bitēm labvēligus attīstības apstākļus vasaras otrajā pusē. Tās ir viengadīgas, tas nozīmē, ka ziedēs tajā pašā gadā, kad iesētas. Ezziedi, kas arī zied vasaras otrajā pusē, izaudzēt ir daudz grūtāk.

Mežs ar nukleusiem. Nukleusi, kuros dzīvo miniatūra bišu saime, nezinātājam atgādina putnu būrišus. Šajā nukleusu novietnē izvietoti aptuveni simts dažādu standartu nukleusi. Šeit periodiski tiek iegūtas apsēklojušās bišu mātes, kas tiek nomainītas pret jaunām, tikko dzimušām.

Medus ceha rekonstrukcija. Šogad saimniecībā notiek medus ceha rekonstrukcija. Saimniecības ēka no trim dalām ir kvalitatīvi apvienota zem viena jumta, vecie koka balsti apšūti ar skaidu plati, bet mūra pamati kļuvuši par darba virsmu. Ēkas vienā daļā glabāsies viss inventārs, kas rudenī tiks atvests no dravas novietnēm (medus telpas, rāmji, korpusi). Darba telpā notiks biškopības produktu primārā ražošana un pārstrāde. Būs atsevišķa telpa produkcijas glabāšanai. Mazais biškopis medu var sviest savā virtuvē, bet visiem lielajiem biškopības ražotājuzņēumiem ir nepieciešamas atsevišķas telpas ar labierīcībām.

sākumu biškopības nozarē atceras Edmunds. Tagad viņš savā saimniecībā veiksmīgi attīsta bioloģisko biškopību. Nozarē realizēti divi projekti - saņemts Eiropas Savienības finansējums, iegādāts inventārs un tehnika.

Bioloģiskā biškopība ir cieši saistīta ar bioloģisko lauksaimniecību. Pareizāk sakot, viena bez otras tās nevar pastāvēt. Tikai bioloģiskā saimniecībā, kur nelieto kīmiju, bites var ienest tīru medu bez kīmiskiem piejaukumiem. Ne velti kā viens no tīrākajiem tiek uzskatīts pilsētās vākts medus, kur intensīvā lauksaimniecība netiek klāt. Piemērs tam - otrs gardākais medus Latvijā, kas ievākts stropos uz Latviešu biedrības nama jumta Rīgā! Bioloģiskajai biškopībai ir vairāki rādītāji, kas jāpilda. Edmunds saimniecībā audzē dažādus nektāraugus - ežziedes, griķus, facēliju, amoliņu, saulespuķes u.c. Audzējot bioloģiskus nektāraugus, ir iespēja izpildīt nosacījumu, ka dravas rādius par medus un ziedputekšņu avotu kalpo galvenokārt savvaļas vegetācija un bioloģiski apstrādātas platības. Medū nenonāk pesticīdu atliekvielas.

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska

Sakrālās kultūras centram – 10 gadi

Ar mīlestību un sapratni

Lai uzticētu Dievmātei savas lūgšanas, šodien un rit uz svētkiem Aglonā pulcēsies tūkstošiem ļaužu. Viņu vidū būs arī AIJA PUTNINA, kura savā ikdienas darbā saskaras ar garīgās dzīves jautājumiem, jo jau trīs gadus vada Balvu Sakrālās kultūras centru.

Ar kādām domām Jūs rītos verat Balvu Sakrālās kultūras centra durvis?

-Man to pārdomu, šķiet, ir par maz. Vairāk to ir tieši baznīcā, tāpēc ne velti dienu iesāku ar rīta svētās Mises apmeklējumu. Cik labi ir, ka cilvēks no rīta var atnākt uz baznīcu, vienoties ar citiem ļoti skaistā lūgšanā "Rožukronis", ko praktizē mūsu dievnamā pirms svētās Mises, un kādā dziesmā. Un ik rītu izvēlētās dziesmas rindas ir tik attiecīnāmas uz gaidāmo dienu! Piemēram, lai Jēzus vada, sargā un palīdz darīt visas lietas.

Pārdomām laika ir par maz, un es ar to meģinu cīnīties. Saproto, ka tas laika trūkums nebūt nav no Dieva. Bieži vien mēs sakām, ka nav laika... Trūkst ne jau laika, bet intereses.

Kad vēl strādāju Balvu Kultūras un atpūtas centrā, braucot garām Sakrālās kultūras centram, domāju, kāpēc tik skaistai ēkai ir ciet vārti? Kādu laiku tā pati pie sevis zūdījos, bet tad man atnāca atziņa – varbūt ir vērts sākt ar sevi? Saproto, ka gribu nākt strādāt uz šo centru.

Ar ko piepildīta Jūsu ikdiena?

-Diena sākas ar svēto Misi, tad mājās man ir rīta kafija un brokastis, un ar prieku dodos uz darbu. Ieskatos savā e-pastā un plānotājā. Uzzinu, kādas norādes ir no prāvesta. Un tad diena aizskrien nemanot, darbus nešķirojot - jāmazgā grida, jāuzliek izstāde, jātaisa afiša, jāatbild uz telefona zvaniem vai kopā ar draudzes prāvestu jāplāno nākamā mēneša aktivitātes. Piemēram, šodien baznīcā ir gan bēres, gan laulību ceremonija, dziedu baznīcā kopā ar ērģelnieku Jāni Budeviču. Vakari man ir diktī aizņemti – pirmdienās bija lūgšanu grupas nodarbības, tagad – teātris, otrdiens – piedalos Balvu novada jautākā kora "Mirklis" mēģinājumos, trešdiens – baznīcas kora mēģinājumos, ceturtdienās apmeklēju baseinu, piektdienās Sakrālās kultūras centrā parasti notiek kāds koncerts vai filma, sestdiens – laulības, bēres... Svētdienās – baznīcas kora mēģinājums, sv.Mise un pēc sv.Mises vadīju nodarbības Svētdienas skolas bērniem, kurās sagatavo viņus Pirmajai svētajai Komūnijai.

Kurus padarītos darbus labprāt atceraties, izvērtējot laiku, kas pavadīts Sakrālās kultūras centra vadītājas amatā?

-Viens no pēdējiem darbiem, kas izdevās, ir īstenotais "Leader" projekts. Par iegūtajiem līdzekļiem ar draudzes līdzfinansējumu iegādājāmies gleznu piekarem sistēmu Sakrālās kultūras centram un ļoti labas digitālās klavieres. Lai arī savulaik rakstīju projektus, tomēr biju ar tiem uz 'jūs'. Ar Dievpaligu šo projektu izdevās uzrakstīt un īstenot!

Ļoti patika Dinas Ābeles gleznu izstāde. Iepriekš mākslinieci nepazinu, bet tagad, ik dienu garām ejot Dievmātes gleznai, kuru māksliniece uzdzīvināja mums pēc savas izstādes, man viņa ir siltā atmiņa – ļoti atvērts un jauks cilvēks, šķiet, tāda radniecīga dvēsele.

Varat atklāt kādu notikumu, kas Jūsu vadītajā iestādē gaidāmās šogad un būtu noteiki jāapmeklē?

-Tas ir notikums, par kuru daudz domāju, ceru, ka Dievs parādīs pareizo virzienu. Protī, 28.septembrī Sakrālās kultūras centram aprītēs apaļš skaitlis - 10 gadi. Gribētu, lai tas tiešām būtu kaut kas tāds, uz ko cilvēki labprāt atnāktu, lai mums pašiem, draudzei un ikvienam būtu laba svētku sajūta. Par to mēs ar prāvestu domājam. Gaidāmi arī citi pasākumi. Piemēram, 1.septembrī pie mums būs skatāma spēlfilma "Bille".

Kā vērtējat iedzīvotāju interesi par Sakrālās kultūras centrā notiekošo?

-Man šķiet, ka iebraucējiem ir lielāka interese, vismaz viņi vairāk izrāda interesi, nekā vietējie iedzīvotāji. Daudz ekskursantu pie mums brauc no Kurzemes un Vidzemes, arī no kaimiņu republikām. Viņi ir pārsteigti par redzēto, priečajās par ēkas vizuālo izskatu, sajūsmīnās par telpām un akustiku, saka, ka viņiem ir uz ko tiekties.

Gribētos, protams, ka ļaudis uz centru nāktu ar savu iniciatīvu, izsakot priekšlikumus. Vienam vai diviem cilvēkiem grūti saprast, ko apmeklētāji vēlas šeit redzēt vai dzirdēt. Iepriekš, piemēram, reizi mēnesi rādījām filmas, bet iedzīvotāju interese bija neliela, īpaši vasarā, kad sākas atvalīnājumi, dārza darbi. Paldies draudzes cilvēkiem, ka viņi nāk un atbalsta organizētos pasākumus. Principā visi tie ir bezmaksas, tikai

dažreiz – par ziedojušiem.

Ko Jūs esat ieguvusi iepriekšējās darbavietās?

-Komunikāciju ar cilvēkiem, nebaudišanos no tautas masām iemācījos Balvu Kultūras un atpūtas centrā, kur vadīju pasākumus. Savukārt skatuves lietas man iemācīja Vaira Resne. Man ir ļoti paveicies ar visiem darba devējiem. Katrā kolektīvā, kur esmu strādājusi, ar viņiem bijušas ļoti labas attiecības, darba devēji bija saprotoshi, cilvēciski. Tā ir ļoti svarīga īpašība cilvēkā, ka viņš ir saprotōs un izpalīdzīgs, piepildīts ar mīlestību.

Domāju, ka katram cilvēkam ir siks laiks, kad viņš atrānā pie patiesās atzinās. Arī man tas bija diezgan garš posms dzīvē. Atceros, ka mamma vairāk nekā pirms 30 gadiem mani aicināja, vai tad es neiešu uz Ziemassvētku dievkalpojumu. Kad aizgāju, nevarēju iekļūt baznīcā, jo tā bija cilvēku pārpildīta, pastāvēju priekstelpā un devos prom. Nevarētu teikt, ka neticēju Dievam. Vienkārši nebija tādas saprašanas, ka ir jāpateicas Dievam par visu, par visām žēlastībām, ko esmu saņēmusi, un arī jālūdzas. Ir jālūdz Dievam piedrošana par grēkiem, ko esmu darījusi ar domām, vārdiem un darbiem.

Pirms aptuveni 30 gadiem, kad vēl biju skolotāja, vecmamma mūs aizveda uz Rēzeknes novada Bērzgales baznīcu, lai salaužājumes ar vīru. Pateicoties vecmammai, mēs to izdarījām. Pati tajos laikos to nebūtu izdarījusi, jo vēl nesapratu Laulības sakramento nozīmīgumu. Šobaldien esmu pateicīga vecmammai, ka varu iet pie sakramentiem.

Esmu nonākusi pie atziņas, ka dzīvē pirmajā vietā ir Dievs, otrajā – ģimene, trešajā – darbs. Arī man bija laiks, kad pirmajā vietā bija darbs, otrajā – ģimene, bet Dievam laiks atlīka tikai svētdienās, kad apmeklēju baznīcu, turklāt to uztvēru tikai kā obligātu lietu. Bet tai ir jānāk no sirds, jābūt kā Dieva aicinājumam.

Kādreiz man kāda sieviete jautāja, kā tas ir, ka Viņš aicina? Domāju par to, līdz sapratu, ka Dievs var runāt caur domām, kas mums iešaujas prātā. Loģiski, ka viss labais nāk no Dieva. Jālūdzas, lai dod saptiņi, kas ir labs, kas ne tik labs. Domāju, ka visu mūžu to mācāmies. Tāpēc ejam uz baznīcu, lai saptu, lai mācītos saptast.

Kā Jums izdodas būt vienlīdz stiprai un aktīvai gan laicīgajā, gan garīgajā dzīvē?

-Reiz, kad strādāju kultūras un atpūtas centrā, kāda sieviete teica - tikkō biji baznīcā, tagad jau kultūras centrā... Man tas šķita pats par sevi saprotams. Domāju, vai tad citi to nespēj? Būt aktīvai laicīgajā un garīgajā dzīvē iespējams tikai ar Dieva palīgu. Patika V.Resnes atziņa, ka nevajag traucēt Dievu. Kā saka, ja gribi Dievu sasmīdināt, pastāsti Viņam savus plānus. Reizēm jau šķiet, ka darbu ir par daudz, bet no kora un teātra nespēju atteikties.

Vai ik gadu augustā apmeklējat svētkus Aglonā? Kādas sajūtas tie rasa, ar ko paliek atmiņā?

-Jā, katru gadu cenšos apmeklēt šos svētkus Aglonā. Esmu gājusi kājām svētceļojumā, kas dod pavasam citas emocijas, braukusi ar mašīnu. Ikreiz, kad uz turieni aizbraucu, vispirms gribu pateikties Dievmātei. Šķiet, ka esmu apveltīta ar tik daudzām Dieva žēlastībām – man ir ģimene, bērni un mazbērni, viss, absolūti viss. Pateicos Dievmātei, ka šajos svētkos varu ar Viņu tur satikties.

Viens 15.augusts manā dzīvē bija tāds, ka piezvanīja vīrs, viņš toreiz bija aizbraucis uz Vāciju, un sāka sarunu ar vārdiem – ar mums viss ir labi, tu tikai neuztraucies, mēs avarējām. Prata mani nomierināt, ka viss ir labi. Pēc kāda laika tikai parādīja, kāda pēc avārijas izskatījās mašīna... Tas bija tā, ka nosargāts no Dieva. Ne velti saka, ka neviena lūgšana nekur nepazūd. Pateicība Dievam, ka viņš palika dzīvs, ka viņš ir.

Jums tuva ir dzīsma. Vai garīgajās dzīsēs rodat atbildes uz dzīves svarīgiem jautājumiem?

-Jā. Dažreiz apbrīnoju ērģelnieku Jāni Budeviču, kurš tik prasmīgi ik rītu piemeklē atbilstošu dzīsēmu ar tik uzrunājošām rindām. Šķiet, ka dzīsēm precīzi pateikts tiesi par šo dienu, par to, ka Jēzus ir ar tevi. Mūzikā var aistrast daudzas lietas, ne velti saka, ka dziedot dubultā lūdzas. Tikai jautājums – kāpēc baznīcas korī tik maz dziedātāju?

Dzīsma man ir ļoti tuva, lai arī neesmu mūzikas skolā gājusi, man nav muzikālās izglītības. Pašmācības ceļā esmu iemācījusies dziedāt un spēlēt, palīdzējuši mūziķi Jānis Budevičs un Uldis Kokars. Ja Dievs ir devis balsi, tad uzskatu, ka grēks nedziedāt.

Pirms 20 gadiem mans tētis dziedāja baznīcas korī, vēlāk arī mamma. Kad atnāca jaunais ērģelnieks J.Budevičs, tētis apsolīja Viņam, ka pateiks meitām, lai nāk dziedāt korī. Mani

Foto - no personīgā arhīva

Paļaujas uz Dievu. Sarunā Aija Putniņa atgādina senzināmo patiesību – ne mats no galvas nenokrīt bez Dieva ziņas.

jau iepriekšējā ērģelniece aicināja nākt spēlēt uz baznīcu. Domāju, ja jau divi cilvēki aicina, tad varbūt jāaiziet. Apsoliju, un tā kā esmu apzinīgs cilvēks, kurš solīto izpilda, sāku dziedāt korī, ko sākumā gan uztvēru kā pienākumu.

Man patīk dziedāt, labprāt to daru. Pirms aptuveni 15 gadiem, kad nomira mamma, es ļoti ilgi nevarēju padziedāt, man lūza balss. Tas acīmredzot bija milzīgs trieciens.

Dzīsma, šķiet, cilvēku paceļ virs zemes, tas ir mazliet cits līmenis – pacilāts, neatkarīgi, vai tā ir garīgā, vai laicīgā mūzika.

Satieket Jūs, rodas iespāids, ka vienmēr esat starojoša, smaidīga, visiem labu vēloša...

-Nezinu, vai man tas izdodas, bet ļoti cenšos, lai visus cilvēkus, ko satieku, pieņemtu ar mīlestību un sapratni. Ne visās situācijās tā sanāk, reizēm dusmojos, bet pie tā strādāju. Mīlēt, sākt ar sevi – tās ir lietas, kas ļoti svarīgas.

Šorīt, piemēram, ieejot baznīcā, ieraudzīju priekšā izgaismoto krucifikusu – Jēzu ar atvērtām rokām, kurš gaida ikvienu. Tas ir mīlestības, nevis ciešanu vai moku simbols, Viņš savu dzīvi atdeva par mums, Viņš milēja un mīl joprojām mūs.

Ar ko ir bagāts un piepildīts laiks ārpus darba?

-Varbūt no malas izskatās, ka es skrienu un skrienu... Tomēr esmu, kā smeji, mājas pele. Varu paceļot, man arī patīk to darit, bet būt ilgi prom no mājām - tas nav domāts man. Reizēm ar mašīnu aizbraucu vīram pretī uz Stokholmu, pabraucam apskatīt Vāciju, Poliju... Tā es varu ceļot aptuveni nedēļu, bet otrā nedēļā jau sāku domāt par mājām, par nepļauto zāli... Tā saptu, ka man mājas ir ļoti svarīgas.

Man patīk noplauta zāle, izrāvētas puķes, lai vide, kur esmu, ir sakārtota, skaista. Protams, neaizmirstot, ka vispirms jāsakārto dzēsele. Ir lietas, ko neesmu iemācījusies, bet varu vēl apgūt savos gados. Vakar, piemēram, iemācījos braukt ar supu. Patīk aktivitātes, kas neprasīja garu laiku prom no mājām. Ik pa laikam braucam ar močiem, jo vīrs ir motokluba "Spieki vēja" dibinātājs un dalībnieks.

Uzskatu, ka mana ikdienā ir ļoti piepildīta. Reizēm dzirdu cilvēkus sakām - ai, te nav ko darīt... Tad es domāju, kā tas ir, kad nav ko darīt? Paldies Dievam, ka man tā nav.

Kādas pārmaiņas pēdējā laikā piedzīvojusi Jūsu māju apkārtne?

-Beidzot mums ir sava pirtiņa! Aptuveni pirms 15 gadiem pārvedām vecu guļbūves ēku, un tā stāvēja. Vīram teicu, ka varbūt man uz 50 gadu jubileju sakārtos pirtiņu. Nesanāca, jo uzdzīvinājām Viņam braucienu uz Ameriku, un Viņš paņēma arī mani līdzi. Pirtiņa man ir gadsimta būve, par ko ļoti sapņoju. Iekšdarbi ir pabeigtī, kurinām, aicinām savējos nākt. Pirts man ir vēl viena miera vieta, kur nevajag ne mūziku, ne citu ko, bet vienkārši baudīt labu sajūtu.

Mājup pārved zeltu un sudrabu Jaunsardzes modernā trīscīņa

Foto - no personīgā arhīva

Uzvarētāji. Mūspuses jaunsargi no modernās trīscīņas sacensībām pārveda divas zelta un vienu sudraba medaļu. Par augstākā kaluma godalgām parūpējās Veronika Kravale (attēlā – veicot šaušanas disciplīnas uzdevumus) un Normunds Logins (attēlā – uz goda pjedestāla augstākā pakāpienā).

4.augustā Rēzeknē notika Latvijas Modernās pieciņas federācijas organizētās sacensības „Jaunsardzes modernā trīscīņa”.

Tajās jaunsargi mērojās spēkiem peldēšanā un kombinētajā disciplīnā – skriešanā un šaušanā. Distances garums katrā no disciplīnām bija atkarīgs no tā, kādā vecuma grupā jaunsargi startēja. Vecuma grupā “13 - 14” gadi skriešanas un šaušanas disciplīnā bija jāveic 400 metri (ar divām šaušanas sērijām) un 25 metri peldēšanā; vecuma grupā “15 – 16 gadi” skriešanas un šaušanas disciplīnā jaunsargi veica 800 metrus (ar divām šaušanas sērijām) un 25 metrus peldēšanā; vecuma grupa “17 – 18 gadi” kombinētajā skriešanas un šaušanas disciplīnā jaunieši veica 1600 metrus (ar divām šaušanas sērijām) un 50 metrus peldēšanā.

Atzīmējot Latvijas valsts simtgadi un Lāčplēša dienu, kā arī, lai veicinātu patriotismu un nacionālo apziņu, jaunieši vecumā no 15 līdz 25 gadiem aicināti piedalīties fotokonkursā “Es – Latvija”. Fotokonkursu organizē Saeima, savukārt tā rīkotāji ir Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija sadarbībā ar Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (NBS) un Jaunsardzes un informācijas centru. Konkursam var iesūtīt jaunieša paša uzņemtas fotografijas, kurās attēlota piederība Latvijai, cildinot mūsu valsts dabas skaistumu, kultūras daudzveidību, patriotisma tradīcijas un valsts simbolus. Katrs konkursa dalībnieks var iesniegt ne vairāk kā trīs digitālas fotografijas, no kurām katrai jānorāda nosaukums. Pēc izvēles iespējams pievienot darba aprakstu, kas nepārsniedz 300 rakstu zīmes. Darbi līdz 1.oktobrim jāsūta uz e-pastu: konkurss@saeima.lv. Rezultātus paziņos 15.oktobrī Saeimas, NBS un Jaunsardzes un informācijas centra mājaslapā. Plašāka informācija Jaunsardzes un informācijas centra mājaslapā www.jic.gov.lv

Lasītāji jautā

Kāda būvniecība notiek mazdārziņos?

Foto - no personīgā arhīva

Mazdārziņu apkārtne Steķintavā. Laikraksta “Vaduguns” redakcija saņēma lasītāju jautājumu un augstāk redzamās publicētās fotografijas. “Kas tā par būvniecību mazdārziņu otrā ceļā galā Steķintavā? Kāpēc būvguruži sabērti ezerā? Vai Būvalde devusi atlauju šai būvniecībai?” jautā apkārtējo mazdārziņu īpašnieki. Balvu novada pašvaldības Saimnieciskās nodaļas vadītājs ALEKSANDRS SNEGGOVS skaidro, ka minētajā vietā notiek laivu ielaišanas ezerā vietas izbūve. Iespēju robežas tur varēs novietot arī automobili. Darbi saskaņoti ar pašvaldību. Kas attiecas uz lasītāju minētājiem būvguružiem, tas tādēļ, jo dotajā brīdī nepieciešamie darbi ir procesā. Viss tiks sakārtots tuvākajā laikā.

Tiesu lietas

Izšķērdē svešu mantu

Rēzeknes tiesā atklātā tiesas sēdē izskatīta krimināllieta, saskaņā ar kuru MARIJA NĀGELE un ERVĪNS DILLE personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās prettiesiski izšķērdēja svešu mantu (piesavināšanās).

Kontā ieripo vairāki tūkstoši eiro

Lizinga devējs AS “Motoro Leasing” 2016.gada 22.augustā uzņēmās iegādāties savā īpašumā lizinga ņēmējas M.Nāgeles transportlīdzekli uz noteiktā laiku, par ligumā noteiktajiem maksājumiem piešķirot viņai tā turējuma un lietojuma tiesības. Tajā pašā dienā AS “Motoro Leasing”, saskaņā ar noslēgto atgriezeniskā lizinga līgumu, iegādājās savā īpašumā transportlīdzekli “BMW 330” uz ligma darbības termiņu – 60 mēnešiem. Līgums tika nodots uz izmaksu par summu 3780 eiro, pārskaitot šo summu no AS “Motoro Leasing” konta uz transportlīdzekļa turētās - M.Nāgeles - kontu. Līgums paredzēja, ka AS “Motoro Leasing” iegādājās no M.Nāgeles transportlīdzekli, piešķirot viņai finansējumu, un M.Nāgele, veicot ikmēneša lizinga maksājumus, atmaksā lizinga devējam finansējuma summu. Turklat M.Nāgele apņēmās atmaksāt finansējumu maksājumu grafikā noteiktā termiņā un apmērā. AS “Motoro Leasing” pārstāvis arī telefoniski izskaidroja M.Nāgelei situāciju par pārskaitītās summas - 3780 eiro - piedēbu un tās atmaksas nosacījumiem.

Naudu izņem Viļakā un Balvos

Viss gan nenotika tā, kā to paredzēja līgums. M.Nāgele internetbankā pārliecinājās par AS “Motoro Leasing” naudas - 3780 eiro - pārskaitīšanu uz viņas kontu ar konkrētu maksājuma mērķa norādi (proti, ka minētā nauda nonāca viņas valdījumā tiesiska darījuma ietvaros, ar pienākumu to atgriezt vai izmantot noteiktam mērķim). Tomēr M.Nāgele apzinoties, ka viņas bankas kontā esošā nauda ir sveša (nauda viņai nepieder un tā nav bezīpašnieka nauda) vienojās ar kopdzīvotāju E.Dilli izšķērdēt viņas pārziņā esošos, bet AS “Motoro Leasing” piederošos 3780 eiro. Rezultātā M.Nāgele apzinoties, ka viņas pārziņā nonākusī nauda paredzēta minētajā līgumā noteiktajam mērķim, ar nosacījumu to atmaksāt ligma darbības laikā, mantkārīgu motīvu vadita un rīkojoties personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās ar E.Dilli, bez tiesiska pamata to atsavināja, lai patērētu savām un sava kopdzīvotāja vajadzībām. Protī, M.Nāgele ar internetbankas starpniecību pārskaitīja 3780 eiro uz sava kopdzīvotāja kontu. Savukārt E.Dille, rīkojoties pretēji naudas īpašnieces AS “Motoro Leasing” gribai un realizējot ar M.Nāgeli kopīgo noziedzīgo nodomu, vairāku dienu laikā AS “SEB banka” bankomātos Viļakā un Balvos izņēma no sava konta naudu - katra reizi pa 600 eiro (viņā no dienām - 160 eiro, kopsummā - 3160 eiro). Pēc tam E.Dille, turpinot kopīgo noziedzīgo nodarījumu, atlikušo AS “Motoro Leasing” piederošo naudu - 350 eiro - pārskaitīja no sava konta uz AS “4finance”, un 270,76 eiro – uz SIA “Vivus” kontiem, lai segtu kreditus, kuri noformēti uz M.Nāgeles vārda. Tādējādi M.Nāgele un E.Dille izšķērdēja AS “Motoro Leasing” piederošo mantu un akciju sabiedrībai nodarija mantisku kaitējumu 3780 eiro apmērā.

Tiesa nosprieda M.Nāgeli sodīt ar brīvības atņemšanu uz trīs mēnešiem un 15 dienām. Tajā pašā laikā tiesa lēma piespriesto brīvības atņemšanas sodu neizpildit, ja M.Nāgele sešu mēnešu pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus. Tika nolemts arī atstāt negrozītu M.Nāgelei piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanos noteiktā vietā, līdz tiesas spriedums stāsies likumīgā spēkā. Savukārt E.Dille tiesa nosprieda sodīt ar brīvības atņemšanu uz trīs mēnešiem un 15 dienām. Tomēr arī šajā gadījumā tiesa lēma brīvības atņemšanas sodu neizpildit, ja E.Dille sešu mēnešu pārbaudes laikā neizdarīs jaunu noziedzīgu nodarījumu, nepārkāps sabiedrisko kārtību un izpildīs kriminālsodu izpildi reglamentējošā likumā paredzētos un Valsts probācijas dienesta noteiktos pienākumus. Tāpat tiesa sprienda atstāt negrozītu E.Dillel piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanos noteiktā vietā, līdz tiesas spriedums stāsies likumīgā spēkā. Visbeidzot tiesa nosprieda apmierināt cietušās AS “Motoro Leasing” kaitējuma kompensācijas pieteikumu. Protī, piedzīt solidāri no M.Nāgeles un E.Dilles cietušā labā kompensāciju par mantiskajiem zaudējumiem 2850 eiro apmērā. Tiesa arī noteica termiņu par kompensācijas piedzījas labprātīgu izpildi – 30 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas, nosakot M.Nāgelei un E.Dillel pienākumu iesniegt tiesai dokumentus par kaitējuma kompensācijas atlīdzināšanu.

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Zinātne

✓ Dzīvības ābecei pievieno burtus. *Zinātnieki ir pievienojuši divus burtus dzīvības kodam – ģenētiskajam materiālam.*

✓ Tvaiks un augi attīrīs saindēto zemi. *Specialisti grasās attīrīt planētu no kaitīgām vielām ar jaunām metodēm, kurās izmanto tvaiku, augu saknes, vakuuma sūkņus un elektrodus.*

✓ Sīksts visurgājējs iekaros Veneru.

Uz Veneras valda ārkārtīga svelme un milzīgs spiediens, tomēr šīks visurgājējs atdzīvīnās sapni par Zemes kainiņienes izpēti.

✓ Biotopi un to apsaimniekošana. *Visdažādāko sugu izdzīvošanas izredzes daudzos gadījumos ir atkarīgas no tā, kādi ir to dzīves apstākļi mājvietā – biotopā.*

✓ Dzīvnieki miegā uzkrāj spēkus. *Atjaunīgas gulēšanas pozas un ekstremālā miega paradumi sniedz guļavām priekšrocību cīņā par izdzīvošanu.*

✓ Mūsu Visums var būt viens no daudziem. *Nesen astronomi atklāja iespējamu liecību tam, ka Visumu ieskauj nezināmas multivisuma pasaules.*

✓ Tu esi tikai ilūzija. *Epilepsijas slimnieki un cilvēki ar smadzeju bojājumiem ir snieguši zinātniekiem pārsteidzošu ieskatu patības aizkulīsēs.*

✓ Ūdeņradis vai akumulatori? *Inženieri jau ilgu laiku uzkata, ka nākotnē brauksim ar elektrību. Bet kas to gādās?*

✓ Atklājumi pasaule. *Ķīna izmēģina Mēness bāzi. Černobilā ielegūs saules enerģiju. Cilvēka blusas izplatīja mēri.*

Legendas

✓ Karaļa maratons. *Kārlis XVI Gustavs savulaik kļuva par gados jaunāko Eiropas monarhu. Tagad viņu dēvē par vienu no mūsdienīgākajiem karaljiem, tāpat kā par vienu no progresīvākajām uzkata viņa pārstāvēto valsti – Zviedriju.*

✓ Pīķa dāmu uznācīns. *Šīm sievietēm, kuras sevi nebaidījās dēvēt par raganām, laimējās piedzīt laikā, kad inkvizīcija jau bija drūma pagātne. Viņas kļuva par leģendām – ne vien kā burves, bet arī kā unikālas personības.*

✓ Minhauzena medības. *Lai gan Minhauzenu uztveram kā literāru tēlu, pateicoties viņa melu stāstiem, šis cilvēks piedzīvoja laikmetu, kad pasaule mainījās gan karu, gan mēra, gan Krievijas un Vācijas politikas dēļ.*

✓ Galda likumi. *Vēl viduslaiku sākumā Eiropā galveno pārtikas produktu vidū ierindojās ozolzīles un kastaņi. Tāču gadsimtu gaitā maltīšu saturus kļuva arvien daudzveidīgāks, lietot pamatus mūsdienīu eiropešu virtuvei.*

✓ Jeseņina nāves noslēpums. *1925. gadā viesnīcas numurā tika atrasts pakāries krievu dzejnieks Sergejs Jeseņins. Oficiālā versija vēstīja, ka dzejnieks izdarījis pašnāvību, taču tiek apgalvots, ka tā tomēr bijusi slepkavība.*

Dārza Pasaule

✓ Tuvojas laiks, kad dārzs iestāsies ziemas miers, tāpēc jau laikus jāpadomā, kā to sagaidīs pavasarī iestādītie augļu koki, košuma krūmi un ziemcetes; kāds mēslojums tiem vajadzīgs sakņu sistēmas stiprināšanai, kā pareizi pārstādīt ziemcetes.

✓ Vidzemes krūmmelleļu audzētāju padomi tiem, kas vēlas tikt pie savas zilo deserta ogu ražas. Šajā ziņā svarīgākais – izvēlēties klimatam un augsnēi atbilstošas šķirnes un par tām rūpēties un laikā nolasīt gatavās ogas.

✓ Ciemos divos dažādos dārzos. "Pekstīju" dārza saimnieku aktieris Gunārs Placēns ar dzīvesbiedri Ruti. Šeit aug arī selekcionāra Pētera Upiša izveidota ceriņu šķirne 'Kristīne Baltpurvīja' – dāvana aktiera mātei. Savukārt Raunā Ilva un Jānis Lodzīni 15 gados iekopuši dārzu, kurā aug 75 hortenziju šķirnes, tikpat daudz filadelfu, 23 fiziokarpu, 23 bērzu un 209 priežu šķirņu, bet viss sācies ar vienu ilgi meklētu sarkanlapu kļavu.

✓ Profesionāla kurmu mednieka atziņas, atbildot uz mūžseno jautājumu, ko darīt, ja dārzs parādījusies kurmu ģimene.

✓ Iespēja iepazīt eksperta ieteikumus, kā labāk sagatavoties trimmeru rudens izpārdošanām.

✓ Kāda noderīga ideja skaistas dīķmalas un dzimtas kapulauka iekopšanai.

✓ Daži praktiski padomi, kādos slazdos vislabāk krit lapsenes.

Prātnieks 8. kārta

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālās bibliotēkas bērnu un jauniešu lasītavā vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv

2 3

4 5

6 7 8

9 10 11

12 13 14

15 16

Vertikāli

- Koka skulptūru komplekss.
- Pētera Hēga romāns.
- Ogas, kuras aug purvos un mitros mežos.

7. Mugurkaulnieki, kā arī zīdītāji, kuri savus mazuļus baro ar pienu. Tiem ir mazas acis, kas nav raksturīgi nakts dzīvniekiem.

8. Ievērojams krievu dzejnieks, imažinisma pārstāvis.

9. Augs, sastopams dažāda lieluma, nereti blīvās, grupās plāvās, sausos mežos un mežmalās, krūmājos, kā arī cejmālos.

12. Samērā viendabīga platība, kas piemērota kādu konkrētu augu, dzīvnieku vai sēpu sugu pastāvēšanai.

13. Garš, plats tērps ar platām piedurknēm.

Horizontāli

2. Monogrāfijas "Senākie iedzīvotāji Latvijas teritorijā. No kurienes esam nākuši?" autore.

5. Maķedonijas valdnieks, karavadonis, pasaules iekarotājs.

6. Krievijas aristokrāts, galma loceklis, kņazs...

10. Sasekšas hercogiene.

11. Kas ir "Apgāda Zvaigznes ABC" valdes priekšsēdētāja?

14. Latvijas mednieku festivāls.

15. Starp Apes vidusskolu un kapsētu Vaidavas kreisajā krastā atrodas...

16. Pediatrs Vinē, kura vārdā tika nosaukts viens no autiskā spektra traucējumu veidiem.

7. kārtas atbildes

Vertikāli: 1.Komjaunatnes. 3.Antanas. 4.Pērkonu. 6.Viļaka. 8.Marģeris. 9.Ezerieksts. 13.Bērzkalne. 15.Gavars. 16.Rotaļa.

Horizontāli: 2.Ūdenstornis. 5.Reno/Mini. 7.Austrumi. 10.Gaiss. 11.Kudrjavcevs. 13.Berlīne. 12.Skrūvgriezis. 14.Zīdtārpīņš. 17.Instagram. 18.Taisnība. 19.Zudusī.

Pareizas atbildes iesūtījuši: A.Mičule, D.Zelča, O.Zelča, I.Svilāne, L.Mežale, I.Homko.

Balvu no "Apgāda Zvaigzne ABC" saņem DAINA ZELČA no Krišjāniem. Pēc balvas griezties Balvu Centrālās bibliotēkas bērnu un jauniešu lasītavā. Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālās bibliotēkas bērnu un jauniešu lasītavā vai elektroniski uz e-pastu: evita@balvurcb.lv.

Foto konkurss

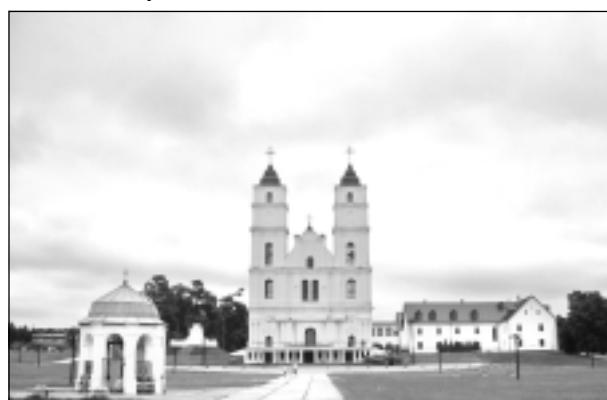
Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Karsti. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Darbavietā. Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Aglona aicina. Iesūtīja Leontīna Dukaļska no Balviem.

Čertoka ezers. Iesūtīja Leontīna Dukaļska no Balviem.
Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Kā dzīvojam Balvos

* Sākums 5.lpp

Dažreiz ož pēc sūnu ciema

A.SNEGOVS: -Pieteikties uz šo līdzfinansējumu varēja visi Balvu iedzīvotāji, viņu iesniegumi ir izskatīti, sagatavotas atbildes, un cilvēki tās saņems. Pretendentu atbilstību izvērtēja komisija. Sākotnēji prioritāte tika dota dažādu sociālo grupu iedzīvotājiem, un, ja palika finansējums, tad arī pārējiem.

L.ZUJĀNE: -Paldies "San-Tex" par atsaucību. Protams, priecājāmies, ka mūsu gaidīšana beidzot vainagojusies ar rezultātu. Beidzot viss ir sakustējies un mēs tiem pie ūdens un kanalizācijas. Taču mūsu ielas cilvēki nebeidz diskutēt. **Radies jautājums, kas notiks ar izbūvētajiem tikliem ziemas apstākļos, kad būs jātīra sniegs?**

A.PUGEJS: -Būvnieka uzdevums ir izbūvēt tiklus. Šim nolukam izmanto vienus no labākajiem materiāliem, un saskaņā ar būvprojekta tehniskajiem noteikumiem, komunikācijas ir pietiekami aizsargātas. Aku vāki atradīsies 15-20 centimetrus zem grants seguma, lai netraucētu ielu uzturēšanas darbos. Ielas irnofotografētas un pēc darbu pabeigšanas salīdzinās, vai būvnieks visu izdarījis tā, lai ielas nebūtu sliktakas nekā bija iepriekš. Papildus tam būvnieks vietām daļēji atjaunos arī novadgrāvus un papil-

dus nosiltinās atzarus. Pēc projekta vietās, kur komunikāciju pievadi būs jābūvē caur iebruktuvēm, caurules nomainīs.

Sarunā nav minēta viena no pilsētas centrālājām un arī garākajām ielām – Brīvības iela. Uz ko var cerēt šīs ielas iedzīvotāji, kuri dzīvo virzienā uz Viļakas pusī?

A.PUGEJS: -Tā ir tranzīta iela, kur izbūve notika pēc 2000.gada. Ūdensvada pieslēgums un kanalizācijas izbūve bija tā laika jautājums. Šo privātmāju iedzīvotāji var konsultēties "San-Tex", un mēs skatisim iespējas. Skaidrs, ka bez lielām investīcijām šo atzaru Brīvības ielas galā pieslēgt nevar. Varu pateikt, ka trešās kārtas izbūvējamo tiklu galapunktos paredzēti perspektīvie atzari ar tādiem izbūves dzīlumiem, lai tur varētu pieslēgties. Piemēram, Zajās ielas atzarā (no Sporta ielas uz Brīvības ielas pusī) nākotnē paredzēta aka, kas ļaus pieslēgties 4-5 mājsaimniecībām no Brīvības ielas (nr. 112, 116, 118, 120, 122). Ar šiem iedzīvotājiem ir runāts.

Stāstījāt, ka tuvākajā nākotnē apsekos privātmājas un vērtēs, kur mājsaimniecības liek savus

netīros ūdeņus un vai tie neskādē videi. Vai ir godīgi prasīt spēt sakārtot ūdensvada un kanalizācijas jomu, ja cilvēkiem ir dažāda ročība un arī pašvaldība nespēj visiem sniegt pieslēguma iespējas?

A.PUGEJS: -Kad būs šie noteikumi un skaidri zinās, ko un kā vērtēs, domāju, tik traki nebūs. Sausās tualetes ir lietotas visu laiku, un nekāds apdraudējums tas nav. Taču jāsaprot, ka saimnieciskie ūdeņi tomēr nodara kaitējumu. To novadīšanai jābūt vismaz hermētiskai tvertnei, un tas ir mājas īpašnieka atbildībā. Balvi atrodas ezera tuvumā, un tas ir riska objekts. Ne tikai pilsēta, apkārt ezeram ir arī mazdārziņi ar dzīvojamām mājām, tā ka to īpašniekiem ir jārisina šis jautājums. Arī par bioloģisko attīrišanas iekārtu darbību atbildīgs mājas īpašnieks. Tas nozīmē, ka tā ir pareizi jāekspluatē. Ja mājā kādu laiku nedzīvo, tad šī iekārta nedarbīsies un kādu laiku noteikūdeņi būs neatīrīti.

Kur "San-Tex" liek atsūknētos noteikūdeņu un kanalizācijas atkritumus no privātmājām?

A.PUGEJS: -Tos aizved uz speciālu noteikūdeņu pieņemšanas vietu - uz attīrišanas iekārtām aiz Balvu pilsētas, uz Salmaņiem.

Balvu novada domē

9.augusta sēdes lēmumi

Lūgs aizņēmumus

Lūgs Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomei atļauju Balvu novada pašvaldībai 2018.gadā ņemt ilgtermiņa aizņēmumus: EUR 167 050 uz pieciem gadiem no Valsts kases projekta "Balvu pagasta ceļa Naudaskalns – Ozolsala posma pārbūve" īstenošanai; EUR 171 892,52 uz pieciem gadiem no Valsts kases projekta "Tilžas pagasta ceļa Krasta iela – Spirgu ceļš posma pārbūve" īstenošanai; EUR 214 618,13 uz pieciem gadiem no Valsts kases projekta "Kubulu pagasta ceļa "Bankas ceļš" posma pārbūve" īstenošanai; EUR 63 156,86 uz pieciem gadiem no Valsts kases projekta "Bērzbils pagasta ceļa Golvari – Zosuļi posma pārbūve" īstenošanai; EUR 142850,89 uz pieciem gadiem no Valsts projekta "Vīksnas pagasta ceļa Sprogas – Oknupe – Pokuļeva posma pārbūve" īstenošanai; EUR 120 875,68 uz pieciem gadiem no Valsts kases projekta "Balvu novada Bērzkalnes pagasta grants ceļa Balvi – Verpuļeva – Elkšņeva – Mūrova posma pārbūve" īstenošanai.

Iesniegs projektu

Deputāti piekrita piedalīties pasākuma "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos" atklātu projektu iesniegumu konkursā, iesniedzot projekta iesniegumu "Bērzkalnes pagasta ceļa Balvi – Verpuļeva – Elkšņeva – Mūrova posma pārbūve". Apstiprināja projekta kopējās un attiecīnāmās izmaksas EUR 153 230,02; projekta apstiprināšanas gadījumā nodrošinās līdzfinansējumu projektam 10% apmērā no projekta attiecīnāmām izmaksām EUR 15 323 un projekta priekšfinansējumu.

Izdara grozījumus

Apstiprināja Latvijas Lauku attīstības programmas 2014. – 2020.gadam pasākuma "Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos" ietvaros grants ceļu pārbūvei, šādu ceļu sarakstu: Naudaskalns – Ozolsala, posms 1,28 km (Balvu pagasts); Balvi – Verpuļeva – Elkšņeva – Mūrova, posms 1,61 km (Bērzkalnes pagasts); Silamuiža – Dārza iela, posms 1,10 km, un Golvari – Zosuļi, posms 1,01 km (Bērzbils pagasts); Krišjāni – Krampiņas – Runcene – Krišjāni, posms 1,4 km (Krišjānu pagasts); Bankas ceļa posms 1,9 km (Kubulu pagasts); Krasta iela – Spirgu ceļš 1,825 km un Krasta iela, 0,521 km (Tilžas pagasts); Krutova – Bukši (Vigarsalas), 0,75 km un Lutenāni – Ceriņkalns 0,63 km (Vectilžas pagasts); Srogas – Oknupe – Pokuļeva, posms 1,96 km (Vīksnas pagasts); Nobrauktuve uz Avikšiem, posms 0,29 km (Lazdulejas pagasts).

Apstiprina izsoles rezultātus

Apstiprināja nekustamā īpašuma "Krišjānu pamatskola" Krišjānos 188,5 m² platībā nomas tiesību izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju SIA "Nūreņas" Krišjānu pagastā. Apstiprināja nekustamā īpašuma – dzīvokļa Nr. 1 Dzirnavu ielā 3, Balvos, kas sastāv no vienistabu dzīvokļa 35,2 m², izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju Laimoni Rancānu, kurš iegādājās nekustamo īpašumu par izsolē nosolito augstāko cenu EUR 740. Noteica nomaksas termiņu – 3 gadi no liguma noslēgšanas dienas. Tāpat apstiprināja nekustamā īpašuma – dzīvokļa Nr. 7 Pansionāta apbraucamā iela 2, Celmene, Kubulu pagasts, kas sastāv no divistabu dzīvokļa 56,2 m² platībā, izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju Montu Dravnieci, kura iegādājās nekustamo īpašumu par

izsolē nosolito augstāko cenu EUR 3 000. Noteica nomaksas termiņu – 5 gadi no liguma noslēgšanas dienas. Apstiprināja arī nekustamā īpašuma – dzīvokļa Nr. 10 Pansionāta apbraucamā iela 2, Celmene, Kubulu pagasts, kas sastāv no divistabu dzīvokļa 53,6 m² platībā, izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju Aritu Boku, kura iegādājās nekustamo īpašumu par izsolē nosolito augstāko cenu EUR 3 370. Noteica nomaksas termiņu – 5 gadi no liguma noslēgšanas dienas. Apstiprināja Balvu novada pašvaldībai piekritīgās zemes vienības Tilžas pagastā, Balvu novadā, 14,9524 ha platībā, nomas tiesību izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju Eduardu Zelču. Noteica zemes nomas maksu EUR 2 606,68 gadā plus pievienotās vērtības nodoklis. Apstiprināt Balvu novada pašvaldībai piekritīgās zemes vienības Tilžas pagastā, Balvu novadā, 11,82 ha platībā nomas tiesību izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju z.s "Doburūci" Tilžas pagastā. Noteica zemes nomas maksu EUR 809,27 gadā plus pievienotās vērtības nodoklis. Apstiprināja Balvu novada pašvaldībai piekritīgās zemes vienības Tilžas pagastā, Balvu novadā, 15,542 ha platībā nomas tiesību izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju Rūdolfu Zelču. Noteica zemes nomas maksu EUR 3 011,87 gadā plus pievienotās vērtības nodoklis. Apstiprināja Balvu novada pašvaldībai piekritīgās zemes vienības Tilžas pagastā, Balvu novadā, 12,3978 ha platībā nomas tiesību izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju Ilzi Ciprusi. Noteica zemes nomas maksu EUR 2 004,19 gadā plus pievienotās vērtības nodoklis. Apstiprināja Balvu novada pašvaldībai piekritīgās zemes vienības Tilžas pagastā, Balvu novadā, 9 ha platībā nomas tiesību izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju z.s "Doburūci". Noteica zemes nomas maksu EUR 2 002,01 gadā plus pievienotās vērtības nodoklis.

Veiksmes prognoze

14.augusts. Darbīga otrdiena darbīgiem cilvēkiem, kad var uzsākt ko jaunu un lietderīgu, bet tikai no plkst. 9.43. Jūsu intuīcija šodien ir perfekta. Tāpēc, ko darīt un kurp doties, jāprasa sev pašam (-ai). Var izdoties gan brauciens uz Aglonu, gan neatliekami darbi savā darbavietā, gan skaistumkopšanas salona vai sauna apmeklējums. Veselības jomā šodien ieteicams parūpēties par savām nierēm un urīnpūslī. Ja jums ar šiem orgāniem ir problēmas, kāpēc lai nesarīkoti mineralālūdens (bez gāzes) vai attīrošu tēju kūri?

15.augusts. Sarežītajā trešdienā sarežītās lietas ieteicams sākt un pabeigt agri (līdz plkst. 11.07) vai arī atlikt tās uz citu dienu. Ja jūtams, ka šodien nav garastāvokļa vai velk uz kašķi, tad, aidā, uz mežu, dārzu vai sporta zāli. Fiziskas aktivitātes palīdzēs izlādēt stresu un nomierināt nervus. Lai arī visiem ir grūti laiki, šodien nevajadzētu būt skopam un atteikt līdzcilvēkam, ja viņa lūgums ir adekvāts un neizmaksā tev vairāk nekā 5 euro. Atcerēsimies teicienu: dots devējam atdodas.

16.augusts. Ceturtdienas tumšajai priekšpusdienai (līdz plkst. 12.27) sekos gaišā pēcpusdienai un vakarpuse, kad ieteicamas intelektuālas nodarbes un prāta asināšana, kā arī krustvārdu mīklu risināšana. Labāk veikties darbs ar galvu, nevis ar rokām. Radušās problēmas šodien neatlieciet uz citu dienu, bet droši ņemiet tās aiz ragiem kā toreadors satracinātā vērsi un varonīgi savaldiet (atrisiniet). Arī mīlotais cilvēks šodien jums var sagādāt patikamus brižus naudā, graudā vai baudā. Lai izdodas!

17.augusts. Klusajā piektdienā daudzi izjutīsi vajadzību pēc miera un harmonijas. Šaubos, vai šīs lietas jūs sastapsiet savā darbavietā vai uz ielas. Tāpēc vismaz vakarpusē atrodiet nodarbi, kurā veldzēsies sirds un dziedās dvēsele: vienam tā būs relaksējoša masāža, otram - burbuļvanna, trešajam - ogošanas, sēnošanas vai makšķerēšanas prieki. Pačukstēšu, ka zvejnieki var noķert savu lielo zivi. Gan strādājot, gan atpūšoties šodien jāatceras, ka jūtīga zona ir nieres, urīnpūslis un dzimumorgāni. Tad nu sargājiet tos gan no apsaldēšanas, gan infekcijām.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Nakts	Diena
0 14.08	Skaidrs +11 Skaidrs +22
T 15.08	Āpmācies, stiprs lietus, pērkona negaiss +17 Mazmākspārns, lietus
C 16.08	Skaidrs +14 Mazmākspārns +21
Pk 17.08	Skaidrs +13 Āpmācies +22

Gismeteo.Jaunumi.

Apsveikumi

Lūdz no saules, lūdz no ziediem,
Lai ir gaismas jūžes garas,
Lai tās brīnumus vien dara -
Aizdzen paguruma stundas,
Lai vien gaišas domas junda.

Miļi sveicam **Mariju Bukšu** Kubulos 80 gadu jubilejā!
Ansamblis "Vakarblāzma"

Lai tūkstoš krāsās Tavas dienas staro,
Lai gadi skaisti tālāk zaro,
Lai spēka daudz, lai viss Tev sokas,
Lai negurst sirds, prāts un rokas.

Miļi sveicam **Ivanu Fjodorovu** skaistajā dzīves jubilejā!
Vēlam labu veselību, izturību turpmākajos dzīves gados.

Māsīca Valija, brālēns Voldemārs ar ģimenēm

Piedāvā darbu

VAS "Latvijas Pasts" Šķilbēnu pasta nodaļa aicina darbā PASTNIEKU-CI AUTOMOBIĀLA VADĪTĀJU (slodze 0.9) ar B kategorijas auto vadītāju apliecienu un personīgo auto. Piedāvājam stabili atalgojumu un sociālās garantijas, amortizācijas maksu un papildus mainīgo algas daļu. Tālrunis informācijai 27891549.

VAS "Latvijas Pasts" Šķilbēnu pasta nodaļa aicina darbā PASTA NODAĻAS VADĪTĀJU (slodze 0.9). Piedāvājam stabili atalgojumu un sociālās garantijas. Tālrunis informācijai 27891549.

Pateicība

Vissirsniņākie pateicības vārdi Briežuciema feldšeritei Birutai par mūsu miljā Jāņa aprūpi.

Paldies visiem, kas juta mums līdzi, no dēla, vīra, tēva un brāļa **Jāņa Ločmeļa** uz mūžu atvadoties.

Pērk

SIA "CĒSU GALAS KOMBINĀTS"
par augstām cenām iepērk
JAUNLOPUS un LIELLOPUS
26185703 ● 25573447 ● 29172343

Z.S "Strautini"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlitēja. Labas cenas.
Tālr. **29411033.**

**IEPĒRK
MĀJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLITĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

Z/S "Madera" iepērk
MĀJLOPUS.
Labas cenas.
Samaksa tūlitēja. Tālr. **26563019.**

Pērk mežu ar zemi un
cirsmas izstrādei. Tālr. 27876697.

SIA "LATVIJAS GALĀ" iepērk
liellopus, jaunlopus, aītas,
zīrgus. Samaksa tūlitēja.
Svarī. Tālr. **28761515.**

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk **mājlopus.**
Augstas cenas. Samaksa tūlitēja. Svarī.
Tālr. **20207132.**

SIA "Senlejas" iepērk liellopus, teļus
un jērus. BIO liellopiem augstas
cenās! Samaksa tūlitēja.
Tālr. 62003939.

Pērk apaugumus.
Tālr. 26211223.

"Craftwood" PĒRK MEŽA
ĪPAŠUMUS visā Latvijā, cena no
1000-10000 EUR/ha. Samaksa
darījuma dienā. Atjaunojam
taksācijas. Tālr. 26360308.

Paziņojumi

Rok diķus, grāvus, akas, pamatus.
Līdzina krastus. Izved cirsmas,
zarus šķeldošanai.
Tālr. 28608343.

Piegādā granti, smilki, šķembas,
melnzemī. Remontē piebraucamos
celiņus. Iemontē ūdensvadu,
kanalizāciju. Tālr. 28398548.

Līdzjūtības

Norimst sāpes, rūpes un bēdas,
Paliek vien dvēseles gaismas pilnās vēdas.
Atnācis vakars, pēc kura vairs neausis rīts.
Vien mūžibas ceļš būs Dieva gaismas vīts.
Atmiņas dārgas sirds ilgi saglabāt spēs,
Jo dvēselu valodā parunāt varēs.
Mūžiba katram dāvā tikai isu laika spridi,
Bet domās Debesis tikties jauj katu brīdi.

(I.Tora)
Kad ar pēdējiem sveicieniem zemei, saulei un cilvēkiem mūžibā
jāpavada mūsu kaimiņš **PĒTERIS MAĀS**,
mūsu klusa un patiesa līdzjūtība **piederīgajiem**.
Cilvēks aiziet, taču paliek atmiņas, kopīgi piedzivotie mīrķi, stāsti un
sajūtas...

Vidzemes ielas 24 - 5.īeejas kaimiņi
un Olga Neprejeva, Anna Bulīja

Krustu krustām zemes ceļi,
Tavs celiņš izstaigāts.
Dod, Dievīni, dvēselei
Vieglu ceļu viņsaulei.

Sāpju un skumju brīdi visdzīlākā
līdzjūtība **Inārai Zujānei**, mīlo
MĀMINU kapu kalnīnā pavadot.
Līga un Māris Kozlovs

Tuvs cilvēks neaiziet
Viņš tikai pārstāj līdzās būt...
(J.Silazars)

Skumju brīdi mūsu klusa un patiesa
līdzjūtība **Ainai Keišai, Inesei**
Daukstei un pārējiem
tuviniekiem, brāli mūžibas ceļā
pavadot.

Anna Arničāne un Garanču ģimenes

Smilšu kalnā zem dzīvibas priedēm
Nu darbi, rūpes un vasaras dus.

Esam kopā ar **Ingu Carevu un**
pārējiem tuviniekiem, no brāļa
VITALIJA uz mūžu atvadoties.

Leicānu ģimene

Tēt, klusē taka, kur tu gāji,
Putni velti tevi dārzā sauc.

Tik šodien mīli atmiņziedi
Pār tālo bērnību un tevi sauks.
Izsakām dziļu līdzjūtību **Aijai un**
pārējiem piederīgajiem,
JĀNI LOČMELI mūžibas pavadot.
Bijušie Aijas klassesbiedri un
audzinātāja Briežuciema
pamatskolā

Tajās lapās, ko mūžibas vēji nu
šķirsta,

Paliek cilvēka mūžs...
Skumju brīdi izsakām līdzjūtību
Valda un Alda Berņu ģimenēm,
SIEVĀSTĒVU, TĒVU, VECTĒTĪNU
pavadot kapu kalnīnā.
Gibalu ģimene

Atstājet mani šai vietā,
Kur bēri un vītolī plaukst,
Kur plavas izsmarzo rietā,
Kur gājputni rudeņos sauks!

Atstājet mani šai pusē,
Kur zvaigznes augustā krit!
Kur iešalko vēji un klusē,
Kad mēness aiz mākoņiem slīd.

(R.Urtāne)

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību un
skumju brīdi esam kopā ar
VOLDEMĀRA LEICĀNA
tuviniekiem, viņu smilšu kalnīnā
pavadot.
Bijušās p.s. "Baltinava" zirkopības
nozares darbinieki un jātnieku
sporta sekcijas sportisti

Dusi saldi, mīlo tētiņi,
Mūža miegs lai tev ir salds.

Auklēs tevi rasas rīti,
Ziedi klās un sniedzījš balts.

Izsakām visdzīlāko līdzjūtību **Inai**
Kudurei un tuviniekiem, TĒVU,
VECTĒVU, VECVECTĒVU mūžibas
ceļā pavadot.
Anita U., Igors, Nina, Ludmila, Iveta,
Anita G., Dzintra

Augstāk laime - būt debessaimē,
lai tur mūžam dzīvotu. Mūsu
līdzjūtību **Inai Kudurei un**
tuviniekiem, mūžibā pavadot
TĒVU.
Bērzpils ielas 14.mājas 2.īeejas
kaimiņi

Kad manis nebūs vairs,
Vēl paliks manas dzīves krāsa,
Un ne jau viss tad sairs.

(M.Losberga)
Izsakām līdzjūtību režisorei **Inesei**
Daukstei sakārā ar **BRĀĻA** nāvi.
Teātra studija Balvos: Maruta, Ināra,
Anita, Natālija, Vanda

Pārdod

Biolōģiskā saimniecība pārdod
sīvenus. Tālr. 26617620.

Pārdod mierigu gotiņu.
Tālr. 26386442.

Pārdod kēvi.
Tālr. 29408205.

Pārdod jaunpiles (4 mēn.), piltēviņu.
Tālr. 29393214.

Pārdod elektrogeneratoru, 230 V,
50 Hz, 2500W, degvielas patēriņš
400 gr/stundā, cena EUR 225.
Tālr. 28686650.

Skaldīta malka ar piegādi.
4,5 m³ - EUR 155.
Tālr. 29418841.

Pārdod svaigi sviestu medu.
Tālr. 28342398.

Lēti pārdod saldējamo vitrinu,
saldējamā kameras.
Tālr. 29449432.

Pārdod 4-istabu dzīvokli Balvu
centrā. Tālr. 29198485.

Bioloģiskā saimniecība pārdod
sīvenus. Tālr. 29341738.

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
D.VILČUKS
Iespējots ŠIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 3080